

1968 FEBRUAR ŠTEVILKA 2 LETO XVII Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical

MISLI

BARAGA

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

"ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA"

Tak naslov ima nova povest — bolj bi se ji reklo: roman — ki smo jo nedavno dobili iz Argentine. Spisal jo je umetnostni zgodovinar Marijan Marolt. To je isti pisatelj, ki je pred 10 leti poslal v svet svojo veliko povest: ZORI, NOČ VESELA! Bila je tako lepa, da je po letu dni že ni bilo več mogoče kupiti, pravijo. Brž so jo razprodali. Trdijo, da ta nova Maroltova povest nič ne zaostaja za prvo. Začenja se v slovenski vasi, zaključí v argentinskih planinah. Ima skoraj 300 strani — torej veliko mikavnega branja.

Vezana stane \$ 4 — nevezana \$ 3 (poštnina všteta).
Naročite povest lahko pri MISLIH.

HERTA — lepa povest o baletki, spisal Janko Mlakar, je spet v zalogi. Cena (s poštnino) \$ 1-25. Naročajte!

IN ŠE DRUGE IMAMO SPET

SKOZI LUČI IN SENCE, — Ruda Jurčec, I. del \$3.

ŽIVLJENJE KRISTUSOVO — Ricciotti — \$ 5.

DESETI BRAT, roman, spisal Josip Jurčič — \$1.

HERTA, povest baletke, spisal Janko Mlakar — \$1.

SMISEL ŽIVLJENJA, zelo poučna knjiga, spisal dr. Janez Janžekovič — \$1.50.

DON CAMILLO IN PEPPONE, — Guareschi — zelo zabavno branje o župniku in komunistu županu. CENA \$ 1.50.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

LJUBLJANSKI TRIPTIH, moderna povest, spisal Ruda Jurčec. — \$2.

DOMAČI ZDRAVNIK, Knajpova zdravilna metoda z vodo. \$ 1.50.

BOŽJA PLANINA, spisal Metod Turnšek. Krāsna zgodovinska povest o začetkih Sv. Višarj. Cena (nevezani) \$1.50 s poštnino.

SOCIALNA EKONOMIJA, spisal dr. Ivan Ahčin. Cena \$3.00 s poštnino.

DOM POD BORŠTOM. Povest. Spisal Janez Kmet. — \$ 1.00

STOJI NA REBRI GRAD. — Zgodovinska povest. Spisal Metod Turnšek. — \$ 1.50.

ČLOVEK V STISKI. — Znani dr. Trstenjak rešuje v knjigi razne človekove težave. — \$ 1.00.

SIN MRTVEGA, Karel Mauser — \$ 1.00.

DANTEJEV "PEKEL" v prevedbi Tineta Debeljaka — \$2.

PROTI NOVIM SVETOVOM, prvič okoli sveta in druga odkritja. — \$ 0.60

PREKLETA KRI, povest Karla Mauserja — \$ 1.00.

PASTIR CIRIL, povest — \$ 1.00.

MEDITACIJE — nabožne pesmi Franca Sodja, pisatelja "Pred vrati pekla". — \$2.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Povest. Spisal Zorko Simčič. — \$ 2.00.

OB 120. OBLETNICI PREŠERNOVE SMRTI

Tončka Vodopivec

BILA JE REDOVNICA. Ena tistih slovenskih deklet, ki so se vse svoje življenje žrtvovala za dobrobit in srečo bližnjih. Delala je kot usmiljenka na kirurškem oddelku v ljubljanski bolnici. Bila je dodeljena tisti sobi, kjer so ležali bolniki s polomljenimi kostmi. Eni so imeli polomljene roke, drugi noge, tretji rebra, nekateri celo počeno črepinjo. Eni so bili mirni, drugi sitni in zopet drugi godrnjavi in prešerni. Sestra Emanuela je vsako jutro prišla mednje s svežim obrazom in nasmeškom in vedno z neizčrpno energijo in potrpežljivostjo. Kakor da se ni nikoli naveličala enega in istega dela: deliti hrano, pospravljati postelje, čistiti, umivati bolnike in zelo nehvaležno delo med nočnimi posodami vseh vrst, praznimi in polnimi. Marsikdo bi dejal: tako enolično delo človeka popolnoma otopi, da ni zmožen nobenega višjega občutka. Ne tako sestra Emanuela.

Bilo je sredi zime, 8. februarja, letnice se ne spominim več. Bolnica je bila polna bolnikov, posebno onih s polomljenimi kostmi zaradi poledice in pa smučarskega navdušenja. Po končanem zajtrku je sestra začela pospravljati postelje ob običajnem zdihovanju bolnikov. Sama jih je vedno bodrila, naj žrtvujejo trpljenje za kakšnega umrlega sorodnika. Velika večina se je temu smejala, nekateri so pa potem le molče trpeli. In kakor nalašč jo je vprašal mlad bolnik, tipičen ljubljanski gizdalin: "Sestra, za koga neki vi danes žrtvujete vse to trpljenje in delo?"

Navajena je bila vseh mogočih opazk in tudi predrznih namigavanj. Čisto mirno se je obrnila k bolniku in rekla: "Danes žrtvujem vse delo in trpljenje za našega največjega pesnika Franceta Prešerna."

Vsa soba je umolknila in to je bil tisti težki in nerodni molk nemarnega grešnika. Nobenemu ni prišlo niti na misel, da je 8. februarja obletnica Prešernove smrti. Vsi, prav vsi bolniki so bili zaljubljeni v lastne bolečine, nobeden ni imel smisla za kaj drugega. Dolgo časa je trajal molk, katerega je pa sestra Emanuela sama prekinila, ko je čisto mirno začela recitirati sonete nesreče.

Počasi, zelo počasi je zopet oživila bolniška soba, vendar na čisto drugačen način. Prav gotovo so se vsi bolniki in tudi mi sami kedaj učili Prešernove poezije. Nekateri za reče, drugi za število, kdo se bo prej in več pesmic naučil na pamet itd. Malo kdo pa se jih je učil s srcem in tako ljubeznijo kot sestra Emanuela.

Vsi se prav radi ponašamo s tem, koliko delamo in se žrtvujemo za druge, navadno takrat, ko nas vsi občudujejo in vidijo. Žrtvovati in trpeti za druge takrat, ko tega nihče ne opazi, to je pa umetnost ljubezni, katere je bila zmožna sestra Emanuela z vso dovršenostjo.

VELIKONOČNA ŠTEVILKA "MISLI" IZIDE
1. APRILA ZA MAREC IN APRIL SKUPAJ.
Velika noč pride prav na dan, ko navadno gredo MISLI na pošto. Tako bi bila marčna številka za veliko noč prezgodnja, aprilaska prepozna. Našli smo izhod, ki je potreben, čeprav ne preveč dobrodošel.

OB KRSTI MATERE ROMANE TOPLAK

P. Bazilij ofm je govoril.

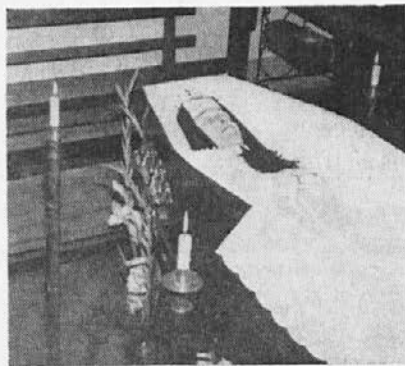
ZBRALI SMO SE OB KRSTI, v kateri počivajo zemski ostanki naše drage m. Romane. Dobojevala je svoj tostranski boj, končala je delo, ki ga ji je Bog odredil na tem svetu in ga je dolga leta zvesto opravljala. Skoraj 81 let je doživela in od njenih redovnih obljub je poteklo 53 let. Čisto mirno je za vselej zaprla svoje telesne oči, da so se v istem trenutku mogle sprostiti oči njene duhovnosti in se za vse veke zazreti v sveto božje obličje. Zopet se je uveljavil znani izrek: Kakoršno življenje, taka smrt. . .

Vse življenje je rajna mati Romana z vso odločnostjo služila Bogu, ki ji ni prizanašal s trpljenjem in preizkušnjami, da jo je kot zlato v ognju do kraja izčistil. Celó njeno zadnjo željo ji je odrekel: da bi umrla doma v njej tako dragem Slomškovem domu, v krogu ljubljenih sester. . . Tako jo je mogel sveti Oče še tesneje prižeti k sebi, ko so odnehale zadnje zemске vezi in je duša do kraja sproščena poletela iz strte posode izmučenega telesa.

Niti dve leti m. Romana ni bila med nami. A bolj ko razmišljam o naših vsakdanjih srečanjih v teh kratkih dveh letih, bolj ko občudujem njeno žrtev, ki jo je na stara leta privedla med izseljence, bolj ko tehtam njene molitve za nas in vse naše delo — bolj moram priznavati prst božje previdnosti, ki je m. Romano privedel med nas. V vsej tihoti in preprostosti, zadnje čase še v skrajni telesni nemoči je bila naša pokojnica duhovni velikan. Zvezda, katere sij ne more nikoli ugasniti; zgled, ki je bil naši mlačni narodnostni družini tako nujno potreben! Kdo od nas, ki je m. Romano vsaj enkrat srečal, more pozabiti njen materski smehljaj? Z njim nam je delila darove, ki nas bodo spremljali in bogatili vse življenje, dokler ga — vsaj tako upamo — spet ne zazremo v vsej resničnosti, ko se homo srečali z njo v blaženi večnosti.

Kako je potekalo življenje m. Romane?

Rodila se je 1. aprila 1887 pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Brat-dvojček je umrl, slabotna deklica Tončka je pa ostala. Ko je pozneje kot dekle zaprosila za vstop v samostan, so jo zaradi šibkega zdravja odklonili. Ob drugem poskusu so je sprva sprejeli, pa pozneje odslovili — bila je prešibka. Šele tretji poskus je uspel. Kdo bi si bil mislil takrat, da bo domala brez bolezni doživela tako visoka leta in od redkih sester dočakala zlati jubilej redovnih obljub? Gospod je pokazal, da "naše sodbe niso njegove sodbe." Šibki novinki, ki je 1. septembra 1914 v Gradcu pri sestrah III. reda sv. Frančiška nastopila leto poskušnje, je odločil bogato delavno življenje. Ali ga bo zmogla, ali ga bo voljno sprejela?

Iz slabotne Antonije je postala močna s. Romana — odkar je božjemu ženinu izrekla svoj "hočem." Sprva je delovala med mladino kot učiteljica in vzgojiteljica v Mariboru in Apačah, nato ji je za nekaj časa vodstvo zaupalo vzgojo novink za vso družbo. Leta 1934 so jo izvolile za provincialno predstojnico in to odgovorno službo je vršila z izjemo vmesnih treh let vse do leta 1965 — torej skoraj trideset let. Dolga doba, polna dela in skrbi, uspehov in razočaranj. . .

Utrdila in razširila je slovensko provinco, poslala prve sestre v kitajske misijone, pa tudi v Francijo in Črno goro. V obeh teh deželah so se razvile v samostojno provinco. Uničenje kitajskih načrtov in izgotovitev misijonark od tam je brez dvoma m. Romano hudo prizadel. Prav tako je izpodletel načrt, da bi iz njene kongregacije nastala prva slovenska ženska misijonska družba z imenom BARAGOVE SESTRE. V vojni vihri je morala m. Romana dvakrat gledati uničenje domala vseh naporov: najprej so jih podrli tuji nacisti, malo pozneje domači komunisti. Tudi sama je morala zaradi svoje zvestobe do poklica skozi dolge vrste zasliševanj, krivičnih obtožb in končno obsodbe, ki ji je prinesla za dve leti zapor kot brezpravni kaznjenci.

Prav včeraj sem prebiral njene zapiske iz tistih mesecev. Uboga ženska! Pač je morala biti močan značaj, da je življenje ni strlo in je mogla kljub vsemu ohraniti toliko idealizma in optimizma. To dvoje je bilo ob moji prošnji za poslanje sester v Avstralijo dvignilo, da je kot zadnje opravilo v službi provincialke zbrala skupinico duhovnih hčerk in njim na čelu sama prišla med nas. S seboj je prinesla isto ogenj idealizma, ki ji je vsa leta življenja pomagala preko vseh zaprek, razočaranj in na videz uničenih

uspehov. Trdno je zaupala: vztrajno delo za Boga, duše in narod bo kljub vsemu prineslo svoje sadove.

Nikdar ne bom pozabil, kaj sem bral v enem njenih prvih pisem, potem ko sem dobil zvezo z njo: "Ali bi hoteli vzeti tudi mene v Avstralijo? Res imam že leta, a prav zato. Vsaj zadnja leta življenja bi spet rada preživela v redovni obleki in pri delu za mladino. . ."

S kakšnim veseljem sem ji odpisal! Vem, da nihče od nas ni pozabil in ne bo dneva, ko so prve sestre prišle med nas. Bila je cvetna nedelja 1966. Matere Romane je bil en sam smehljaj. Solze veselja v njenih očeh so izražale to, česar usta niso mogla povedati. S kakšnim veseljem se je zagrizla v delo med nami! Kmalu po prihodu je obiskala tudi rojake v Sydneyu in Adelaidi, da "vidi, kakšne so njih potrebe in kako bi kazalo za kako novo postojanko izven Melbournu." Toda tedaj ji je prišel migljej od zgoraj: "Dovolj si se nagarala, hčerka moja! Zdaj se boš v novem trpljenju do kraja izčistila, da boš dokončno vredna nebeške krone. . ."

Mater Romano je zadela kap. Vdano jo je sprejela kot od Boga poslano. Še si je nekoliko opomogla, ali leva stran je ostala hroma. Mati si je očitala, da nam je postala v breme. Mi smo pa še vedno tako radi poslušali njeno toplo besedo, še vedno je bila vsa Toplakova. Razvijala je pred nami nove načrte, gledala v duhu bodočnost in nas spodbujala k zaupanju. Za vse se je zanimala in vse naše delo bogato zalivala z molitvami. Vse do zadnjega nam je bila navdih za vse dobro.

POVOŽENA PTICA

Vinko Beličič — "Gmajna"

*Neslišno vojsko žarometov sem izzval,
pred zadnjim ciljem oslepljeno
na sredi ceste ubito sem pobral,
ti moja topla, mrtva ptica
z ugaslimi očmi, na mojem srcu ti.*

*Nekje ihti zdravamarijo,
peruti zarje krvavijo,
na ograde zgrinja se meglica,
srce mi je od molka prebodeno.*

*O gmajna, revnejša za en sprelet,
o vigred z enim gnezdrom manj,
o pesem, ki te več ne bo!*

Končno ji je Bog poslal še zadnji križ. Pred božičem si je zlomila pri padcu nogo v kolku. Usoden udarec. Namesto na letne duhovne vaje za teden dni v Slomškovem domu je morala na štiritedenske v bolnišnico. Brez bojzani in v globoki vdanosti mi je rekla nekaj dni pred koncem: "Zdi se mi, da sem blizu smrti. . ." Prikimala mi je, ko sem ji naročal, naj vse trpljenje daruje za uspeh našega dela in rešitev duš. Strmela je v križ na steni, ki ji je ostal edina tolažba. Končno je ugasnila kot dogorela sveča v ponedeljek 15. januarja 1968. Ugasnila za svet, da je znova zažerela v večnosti.

To, dragi verniki, je v nekaj potezah bogato življenje naše matere Romane. Tiho in skrito je živela v Bogu, ponižna cvetka v vrtu sv. Frančiška, pa pri vsem tem toliko storila, da najtežji viharji niso mogli do kraja uničiti njenega dela. Bila je sama ljubezen in odpuščanje — prav tisto, česar naš popačeni svet najbolj potrebuje in najbolj pogreša. V trpljenju in preizkušnjah ni zdvajala, ni obupavala, še vse bolj se je oklepala besed Kristusovih: Kdor hoče za menoj priti, naj zadene svoj križ in hodi za menoj . . .

Kakšna mogočna in zgovorna pridiga današnjemu svetu plitvih značajev, ki se boje vsake žrtve in ne znajo več ceniti daru vere!

Prepričan sem, da je duša matere Romane že prejela nagrado za vsa leta v službi Večnemu. Če pa le še potrebuje kaj naših molitev in žrtev: ne bomo je pozabili! Z molitvijo in spominom na njen sijajni zglede bomo ostali duhovno povezani z drago pokojnico. Zahvaljena, mati Romana, za vse, kar nam je Bog preko vas naklonil! Spočijte se v božjem miru!

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

★ KO STE ZARADI POŠTNE STAVKE dobili v roke januarsko številko "Misli", poročilo o bolezni č.m. Romane ni bilo več na mestu. Bog jo je rešil trpljenja: v ponedeljek 15. januarja opoldne je mirno zaspala v Gospodu.

★ Truplo drage rajnice je pogrebni zavod Tobin Bros. v sredo popoldne pripeljal v našo kapelo Marije Pomagaj v Kew. Tu je ležala z belim venčkom na glavi in obdana od cvetja ves večer in preko noči, mi pa smo ob njej molili. Zaradi poštnih stavke ni bilo mogoče pisмено obvestiti rojakov; povedali smo najbližjim in poslužili smo se telefona. Kar lepo število rojakov je prišlo "kropit", kot smo rekli doma.

Tudi naslednji dan se je lepo število rojakov udeležilo prgrebne svete maše v hrvaški cerkvi v Clifton Hillu, kamor so nekaj pred deseto uro prepeljali krsto. Mašo zadušnico je opravil p. Vale-rijan Jenko iz Sydneya, nekaj besed blagi pokojnici v spomin in slovo sem spregovoril jaz.

Pri maši zadušnici je nadškofa, ki je bil zadržan, nadomeščal njegov tajnik Msgr. J. Murray. Zadržan je bil tudi Most Rev. Bernard Stewart, škof iz Bendiga, dober prijatelj Slomškovega doma; dan prej je obiskal naše sestre in mu je bilo zelo žal, da se pogreba ni mogel udeležiti. K maši je prišlo tudi več sester drugih kongregacij, med njimi naša rojakinja in bivša kitajska misijonarka, s. Gebhardina Hrastnik, frančiškanska Marijina misijonarka, zdaj v Mittagongu, NSW.

Po maši zadušnici je dolga vrsta avtomobilov sledila krsti na keilorsko pokopališče. Tam smo utrujene zemске ostanke položili v zemljo Avstrali-je, kateri je pokojnica tako rade volje žrtvovala zadnji dve leti svojega bogatega življenja. Poslo- vili smo se od nje z molitvijo in nekaj žalostinkami, ki jih je zapel naš cerkveni zbor. Zadonela je tudi m. Romani tako priljubljena Slomškova: "V nebesih sem doma . . ." Malokatero oko je ostalo suho.

★ Slovenske sestre se iz srca zahvaljujejo vsem, ki so se poslovili od m. Romane ali jo pospremili na zadnji poti, zlasti pevcem in narodnim nošam. Zahvaljujejo se vsem, ki so prinesli cvetje ali namesto cvetja dali za sv. maše ali za kritje pogreb- nih stroškov. Bog naj vsem dobrotnikom stoto- tero povrne!

★ Ker je letos Baragovo leto (ravno dan po pogrebu m. Romane smo obhajali stoletnico bla- žene smrti misijonarja Baraga), naj omenim, da je m. Romana prinesla s seboj v Avstralijo dragocen spomin: starinsko podobico svetega Rafaela s lastnoročnim Baragovim podpisom in letnico 1837. Bog ve, komu jo je Baraga podaril v spomin ob svojem prvem obisku domovine (od 29. sept. 1836 do 24. maja 1837). M. Romana sama ni bila gotova, kdo je njej podobico podaril. Po spominu se ji je zdelo, da jo je dobila od pok. prelata Kalana, ki je šlo za to, da bi sestre postale Baragova misijon- ska ustanova. In ta znamenita podobica je spreml- jala m. Romano celó v daljno Avstralijo. Ob za- četku svoje bolezni predlanskim mi jo je podarila in mi bo lep spomin na Baraga in na m. Romano.

★ Vsota za našo cerkev je danes \$22,518-80. O delu pa ne morem mnogo pisati. Januar je še mimo prav kakor lansko leto. Dva dni zidarskega dela, vse drugo stoji. Obljube same ne dodajo zgra- dbi niti ene opeke (če bi jo, bi bila cerkev že dograjena!). Bo treba res preko tedna zgrabiti in ne čakati na soboto. Podobno je, da mi bo gradbe- no podjetje Triglav priskočilo na pomoč.

V teku počitnic je Baragov in Slomškov dom obiskalo precej rojakov iz drugih držav. Z zanimanjem so si ogledali naše ustanove in se zlasti us- tavili pred gradiliščem. Z obrazov in iz besed sem videl, da nam skoraj zavidajo. Zlasti oni, ki so iz samotnih krajev in nimajo niti dosti prilike govori- ti svoj jezik. Res se pre malo zavedamo, kaj imamo . . .

★ Poroko morem tokrat zabeležiti samo eno: dne 18. januarja sta si v cerkvi Marije Matere do- brega sveta v Deepdene za vselej podala roke Alojž Papež in Cheryl Hockings. Nevesta je rojena v Av- straliji, ženin pa je iz Novega mesta na Dolenj- skem.

★ Med krsti naj omenim najprej nekaj še ne- objavljenih: Dne 24. septembra je bil v St. Albansu krščen **Andrej Stanislav**, sinko Jožefa **Turka** in Štefanije r. Štefan; dne 3. decembra pa v isti cerk- vi **Štefan**, sin Štefana **Čuriča** in Olge r. Horvat. — V Adelaidi so 24. septembra (ko sem bil žal v bol- nišnici namesto tam) v cerkvi sv. Rafaela v Park- side krstili **Alojzijo Ano**, novi prirastek družinice **Petra Ranta** in Anice r. Žagar, Reynella. Kajne, Petra da ni prepozno za čestitke?

Dne 7. januarja je bila v naši kapeli v Kiew krš- čena **Klementina Marija**, hčerka družine Franja **Smrka** in Katarine r. Habuš, East Bentleigh. — Dne 13. januarja sta bila dva krsta: **Vilma** je hčer- ka družine Milana **Renka** in Irene r. Peršič, Pres- ton; za **Radoslava Roka** pa bodo klicali sinka An- gela **Trosiča** in Katice r. Surjan, Kew. — Naslednji dan, 14. januarja, sta bila dva krsta v cerkvi sv. Družine, Bell Park; **Eddy Alojz** je ime novemu članu družine Marijana **Kontelja** in Ivanke r. Bo- le, **Evgen Alojz** pa novorojenčku v družini Alojza **Boleta** in Eme r. Dolenc. — V naši kapeli v Kew pa spet dva krsta 21. januarja: **Robert Stanislav** je rojen v družini Stanka **Ludvika** in Ane r. Bar- ba, Burnley, **Wendy Maria** pa je hčerka družine Renata **Iskra** in Dorothy Jean r. Spargo, East Keilor. — Na 3. februarja je v Marijini cerkvi v Ascot Vale oblila krstna voda sinčka Jožefa **Ra- karja** in Ane r. Miško iz Avondale Heights. Klicali ga bodo **Steven**. — V Kew pa smo ta dan krstili **Ivana**, sinka novodošle družine Jožefa **Farteka** in Erike r. Madjar, St. Albans.

★ Podobno je, da bomo naši Matici mrtvih vsako leto dodajali nova imena. Med januarskim obiskom Adelaide sem bil naprošen, da bi v marcu blagoslovil nagrobnik, ki so ga lani postavili svo- jemu tovarišu iz ujetništva njegovi prijatelji, po- večini pravoslavni. Mimogrede sem se ustavil na cheltenhamskem pokopališču ob Port Rd. in res našel grob z napisom: Artil. Major jug. vojske Ivan E. RAUNIG, 24. marta 1906 — 3. marta 1967. Plakuju te oni, koji su toliko želeli da im se vra- tiš. Supruga Mila, sin dr. Vladimir, čerka Branka.

Pokojnik je bil med prijatelji znan kot Slo- venec, rojen nekje v Bosni. Žena z otrokoma je os- tala doma, on pa je preko ujetništva prišel na peti kontinent. Ker so vedeli, da je katoličan, so mu

pravili katoliški pogreb. Molitve je opravil polj- ski duhovnik.

Ob tem rojakovem nagrobniku sem se ustavil in zamislil. Zvestoba je lepa in redka beseda. Še ni umrla, hvala Bogu! Vsaj med bivšimi vojnimi to- variši ne.

★ Omeniti moram še en svež grob med nami v Melbournu. V nedeljo 28. januarja je po težki in mučni boleznii izdihnil dušo **Vladimir Cencič**, mož in oče dveh otrok. Pokojni je bil primorski ro- jak. V Avstralijo je došel leta 1950 in si v Ring- woodu postavil domek. Lani je začel bolehati in poležavati. Pred božičem sem ga previdel in tako je lepo pripravljen odšel v večnost. Maša zaduš- nica je bila v sredo 31. januarja v Ringwoodu, po- kopali so ga na pokopališču v Box Hillu. — Žal sem se prekasno vrnil iz S.A., da bi se udeležil po- greba. Tudi domačih nisem našel, ker so odšli za nekaj dni zdoma, da bi dobil podrobnejše podatke o pokojnem.

★ Z začetkom šolskega leta se bo zopet začela tudi naša **Slomškova šola** pri sestrah v Kew. Upam in pričakujem, da bo odziv lep. Starši radi gledajo malčke, ko nastopajo na odru, da bi jih tudi redno vozili v šolo, je pa včasih kar preveč. A verjemite, da se ravno ta trud kasneje v življenju bogato ob- restuje.

Upam, da bo Slomškova šola kmalu spet na odru. Otroci nas s svojimi nastopi še nikoli niso razočarali.

V zvezi s slovensko šolo naj omenim, da nam bo ta mesec vrnil našo priljubljeno in požrtvoval- no **Anico Srpec**. Če sem prav poučen, bo te dni za- pustila Evropo. Kajne, otroci, zlasti njeni bivši gojenci, da ji vsi skupaj kličemo veselo dobrodo- šlico!

★ V kratkem bo na televiziji (Channel 2) do- kumentarni film o fantih-emigrantih pod naslo- vom "The New Chums", ki ga je pred božičem pripravil ABC. Kakor vem, ga ne bodo kazali samo v Melbournu. Pri delu o problemih naših fantov je sodeloval tudi Baragov dom; ta del je delno tudi filman pri nas v Kew. — O filmu težko rečem vna- prej, kakšen vtis bo napravil, saj marsikak naš problem Avstralcji drugače razumejo in rešujejo kot mi. Vsekakor: kogar zanima, naj v televizijs- kem sporedu pazi na gornji naslov.

★ Kmalu bo pepelnica in z njo se začne postni čas. V postu bomo imeli v naši kapeli vsak petek zvečer ob pol osmih križev pot. Vsi, ki imate pri- liko, vabljeni!

LOUIS ADAMIČ JE PISAL O ŠKOFU BARAGU

Urednik

Naslednji odstavek je vzet iz letošnjega Koledarja Mohorjeve družbe v CELJU. Louis (ali Lojze) Adamič, doma iz Blata pri Grosupljem, je bil pred drugo svetovno vojno zelo znan in priznan ameriški pisatelj, seveda v angleščini. Med vojno in revolucijo v domovini se je na vse kriplje gnal za pomoč partizanom in Titu. Kmalu po končani vojni je v nepojasnjenih okoliščinah v Ameriki umrl. Komunisti doma mu še danes izkazujejo velike časti, v Ameriki je pa prilično pozabljen. V njegovem spisu o Baragu je mnogo površnosti, pa tudi naravnost napačnih trditev. Celjski Koledar jih ni skušal popraviti. Piše tako:

NAŠ ROJAK PISATELJ LOUIS ADAMIČ je v svoji knjigi "A Nation of Nations" opisal med drugimi priseljenci, ki so v prejšnjih časih prihajali v Ameriko, tudi slovenskega misijonarja, svetniškega škofa Barago. Dobesedno pravi:

"Nenavadno zanimiv priseljenec je bil slovenski duhovnik Friderik Baraga, ki je v začetku četrtega desetletja devetnajstega stoletja prodril globoko v divje predele Gornjega Michigana in Severne Minnesote ter deloval med Indijanci čipeva in Očipve. Bil je edninec razmeroma bogatih staršev na Kranjskem. Vse svoje imetje je prodal in vzel denar s seboj v svoj misijon. Kasneje je pa kar zasipal župnije v Sloveniji s pismi, v katerih prosi denarne podpore, da bi mogel uresničiti svoje velike načrte. In slovenski rojaki so leta in leta dajali denar v pušice z napisom "Za Baragove Indijance". Eno teh pisem hranijo v muzeju minnesotskega društva zgodovinarjev v St. Paulu.

"Baraga se je naučil čipevsko-očipskega jezika in zanj sestavil tudi slovnico. V čipevščino je prevedel sv. pismo in napisal dve verski knjigi.

"Pred nekaj leti sem v nekem indijanskem kraju Baragovega delavnega področja Michigan vprašal starejšega čipevca, kaj ve o Baragi, ki je umrl okrog leta 1868 kot škof v Marquettu.

"Moj oče in ded sta se večkrat pogovarjala o njem", je pripovedoval Indijanec. "Petintrideset let je vsakih par mesecev prehodil stotine milj neprehodnega gozda tega kraja, največkrat sam, včasih pa z indijanskim sopotnikom. Tudi prenočeval je v gozdu kakor Indijanci. Moj ded ga je dobro poznal in je pripovedoval, da so na njem opazili, kadar je bil med njimi, da nekaj 'vidi' pred seboj."

"Kaj?" sem ga vprašal. "Kaj pa je videl?"

"Ne vem", reče čipevec. "Nekaj kot luč, ki ga vodila. Pa naj je bilo karkoli, sledil je temu ves čas, ki ga je preživel med nami. Ded je tudi pravil, da je bil Baraga Indijancem vedno skrajno dober in jim resnično želel dobro ter jim skušal pomagati. Cenil je Indijance kot ljudi, ljubil je naš jezik in naše navade. Ljubil tudi naše napake, ki so se razpasle med nami v tem čudnem novem svetu. Branil je naše pravice, večkrat je šel zaradi nas tudi k michiganskemu guvernerju in v Washington. Poskušal je tudi vplivati na naše zastopnike, da bi zboljšali svoje odnose do Indijancev. Vztrajno se je boril za moč naših plemen, da bi se mogla braniti pred izkoriščanjem belega človeka, kaj bi imel obzir do nas."

KAJ JE TREBA POPRAVITI?

1. Baraga je deloval v Ameriki med rodovoma Indijancev, ki sta se imenovala Ottawa in Čipeva ali Očipve. (Dr. Jaklič piše: med rodovoma Ottawa in Očipve ali Čipava). Adamič rodu Ottawa niti ne omenja, za drugi rod pa uporablja obojno ime, kakor da sta bila to dva indijanska rodova, ne le eden z dvojnim imenom. Ameriški pisci včasih pišejo to ime tudi kot Ogibgwe.

2. Baraga ni bil "edinec" v svoji družini. Dr. Jaklič piše: "Janezu Nepomuku Baragi in Mariji Katarini Jožefi Jenčič je Bog dal petero otrok. Prva dva hčerka Marija in sinček Vincencij Janez Nepomuk sta kmalu po rojstvu umrla." — Tretji otrok je bila Baragova sestra Amalija, za njo je prišel Friderik nazadnje sestra Antonija. Obe sestri sta Friderika preživeli.

3. Baraga je imel postati gospodar očetovega posestva v Trebnjem, pa ga je odstopil svoji sestri Amaliji, ne pa komu prodal. In to je napravil že leta 1821, preden je stopil v ljubljansko bogoslovje, ne pa šele pred odhodom med Indijance, kar se je zgodilo 9 let pozneje — leta 1830. Lastnega denarja ni imel, s seboj je pač vzel kakšne misijonske darove.

4. Baraga ni prevedel vsega sv. pisma v indijanski jezik, le poedine odstavke: berila in evangelija za ne delje itd.

5. Da je Baraga iz Amerike "kar zasipal slovenske župnije s pismi, v katerih je prosil denarne podpore" — je tudi čudno netočno povedano. Gotovo je kakšnim znancom še posebej kdaj pisal, toda v glavnem so bila vsa njegova pisma naslovljena na sestro Amalijo v Trebnjem in na Leopoldinsko družbo na Dunaju, ki je bila nalašč zato ustanovljena, da je zbirala darove za misijone. Prav tako je poročal o svojem delu med Indijanci podobni ustanovi v Lyonu na Francoskem.

Ni še bil leto dni med Indijanci, ko je pisal sestri: "Že večkrat sem mislil prenehati z vsem dopisovanjem z Evropo; pa zavest, da sem tolikokrat in tako trdno obljubil, zlasti Leopoldinini ustanovi, da bom zdaj pa zdaj pisal, in upanje, da so moja pisma vendar komu v spodbudo, me je vedno spet pripravilo do pisanja. Z dopisovanjem bi pa zato rad nehaj, ker se zelo bojim, da bi mi tisto dobro, ki ga Gospod po mojem skromnem delovanju tu vrši, ne bilo prišteto, če ga raznašam v svet."

Dr. Jaklič v svoji knjigi o Baragu piše:

"Baragova pisma so storila mnogo dobrega... Leopoldinska ustanova je Baragova pisma tiskala za svoja poročila (Berichte). Z njimi je najbolje priporočala severoameriške misijone; zato je Barago mnogokrat prosila, naj piše. Družba je njegova pisma objavljala tudi v češkem, latinskem in italijanskem jeziku, Lyonsko društvo za širjenje vere jih je objavljalo v francoščini. Ob branju Baragovih pisem se je **Janez Nepomuk Neuman**, semeniščnik v Budjejevicah na Češkem, odločil, da bo šel v severno Ameriko za misjonarja. Šel je in nazadnje postal škof v Philadelphiji. **Zdaj teče postopek, da bi bil proglašen za blaženega.**"

Tako beremo v Jakličevi knjigi še iz leta 1951. Postopek za beatifikacijo Janeza Neumana je kmalu potem dozorel in je bilo na tem, da ga proglašajo za blaženega že papež Janez XXIII. Toda papež je prej umrl in njegov naslednik Pavel VI je kmalu po nastopu svoje vlade **res proglasil Neumana za blaženega**. Torej prav v naših dneh.

Tako je Baragov učenec prehitel svojega mojstra s povzdignjenjem na oltar — ne po svoji zaslugi, ampak zato, ker so se njegovi častilci bolj zgodaj in z večjo vnemo potegovali za njegovo oltarsko čast, kot častilci Baragovi za njegovo. Slovenci smo se začeli resno zavzemati za Baragovo oltarsko čast šele leta 1930 — ob stoletnici njegovega prihoda v Ameriko. Do takrat so se slišali le posamezni glasovi v tej smeri.

Vsaj zdaj, ob stoletnici Baragove smrti, z vse vne-
mo nadaljujmo delo za njegovo oltarsko čast, da bo čimprej mojster dohitel učenca — Baraga Neumana, ki je že tudi pred Cerkvijo postavljen v svetniško slavo. Da je Baraga zaostal, je prav gotovo kriva naša počasnost in malomarnost. Skrajni čas je, da se teh slabosti z vso odločnostjo otresemo!

NOVE VRSTE RIŽ P. PODERŽAJA

V PISMU Z DNE 19. JANUARJA se p. misijonar ponovno iskreno zahvaljuje darovalcem, katerih imena zasleduje v MISLIH, nato pa piše:

Tukaj v Khari sem na ozemlju okoli misijonske postaje zasadil nove vrste riž, ki ga imenujejo kar po številki poskusne postaje NC 1281. Pridelali smo na eni njivi kar tri do štirikrat več kot druga leta. Zdaj hoče imeti ves naš riž vladni kmetijski odsek za propagando po deželi. V zameno nam bodo dali drugega in sicer eno četrtno več kot mi njim. In še zaseg odvečnega riža, ki je po zakonu predpisan, nam bodo odpustili. To je za nas kar lep dobiček.

Tudi vrt smo začeli spet obdelovati. Več let je bil zapuščen. Imamo več vrst zelenjave za dom in prodajo. Tudi sadje prodamo, če ga kaj ostane po domači porabi. Zasadili smo 100 novih kokosovih palm in raznih vrst sadno drevje. Banan pa na stotine. Tako si pomagamo vsaj deloma sami, da nismo navezani zgolj na darove dobrotnikov. Nekoliko nam pomaga tudi škofija, pa vendar je njena pomoč malenkostna.

Za razvoj te naše misijonske postaje bomo pač še potrebovali zunanje pomoči, vendar moramo kar največ sami sebi pomagati, naš kraj sam postaviti v boljše finančno stanje, zakaj če pride kak vihar, ki bo zaprl meje, nas lahko takoj stre. Skušam vse, kar ni

čisto duhovniškega, dati v roke laikom, le žal, da jih je treba za vse tako intenzivno delo šele izvežbati. Zato se vam zaenkrat še predstavim v "novem rižu" — namesto v novi cerkvi . . .

SPOMINSKA PLOŠČA

Povest. Spisal Fran Detela

Nadaljevanje

POT JU JE PELJALA navzdol ob robu gozda. Večerna sapa je potegnila po dolini, pomajala težko klasje po tihem polju in odšumljala v hosti. Okna doli na Mlaki so se bleščala v žarkih zahajajočega sonca; na pobočju pa so gledale iz gošče slamnate strehe vasi Hrastja. Ivan je obstal, prijel prijatelja za roko in pokazal hiše pred seboj.

"Kako lepo poje Gregorčič", je dejal: "Mogočna nisi, ne prostorna, in stavlil te umetnik ni."

"Ti imaš v mislih Škorčevo koč", je menil Janko.

"Da, Škorčevo! Od tam nam misleci globoki, od tam nam pesniki preroki!"

"En takšen nama prihaja ravno naproti" je dejal Janko. "Gospodar Škorec je. Kakor nalašč."

Po rebri je pripravskal krepak mož s koso na rami in oselnikom ob strani in od daleč pozdravljaj: "Gospod učitelj in šimnov gospod z Mlake! Kaj bo dobrega? V hladu je prijeten sprehod, ali ne? Morebiti hočeta gospoda kupiti smotk? Jaz prodajam dolge in kratke, imam majhno opalto. Kaj pa, gospod učitelj, ali bi smel jaz pridržati fanta par dni doma? Prav potrebujem ga za pašo."

"Nič ne bo, oče Škorec", je dejal Janko. "Za fanta je bolje, da pride v šolo; pasti že zna, pisati pa še ne".

"Le v šolo, le v šolo" je spretno speljal Ivan vodo na svoj mlin. "Pridno naj se uči, da postane kdaj imeniten in slaven mož, kakoršen je bil njegov sorodnik. Ali veste vi", je vprašal slovesno, "kdo se je rodil pod vašo streho?"

"Prehudo vprašanje", je rekel Škorec. "Škorcev žvrgoli pod mojo streho vse polno, in meni se zdi, da je bilo prejšnje čase tudi tako."

"Ali veste, kdo je pred petnajstimi leti umrl iz te hiše doma?"

"No, kdo?"

"Ali se spominjate nekega Urbana Škorca?"

"Urbana, seveda! Kaj bi se ga ne spominjal. Saj je bil moj stric, mojega očeta brat. Parkrat nas je obiskal. Suh, kosmat človek. Par desetletij mi je vselej dal".

"V Kranju je umrl kot oficial."

"Tako, tako".

"Ali veste, da je bil Urban slovenski pisatelj?"

"Že mogoče. Zapustil ni prav nič. Nekaj ponošene obleke smo dobili, ki jo je bilo treba vso predelati. Pil je rad, pil, kakor drugi tudi. Ali ne?"

"Ki še pisatelji niso", opravičeval rajnika Janko.

"In vendar je bil slaven mož."

"Kaj pravite?"

"Pisal je slovenske knjige. Njegovi spisi se berejo po šolah in v nemajo mladino za vse, kar je dobro in lepo. Vzgajajo plemenite značaje in bude ljubezen do domače zemlje in materinega jezika in bodo budili dokler bo kaj Slovencev na svetu. Ali ni škoda, da je tak mož tako pozabljen? Vi se ga še spominjate, drugi ni več."

"O, jaz se ga spominjam prav živo. Kolikokrat me je ujekaj na kolenih: Striček iz Kranja prinesel kostanja."

"Duhovito, kaj?" je dejal Janko.

"Duhovito ali ne", ga je zavrnil Ivan, "pristno narodno pa je. Mi hočemo oživiti spomin vašega strica, da bodo še pozni vnuki romali na njegov rojstni dom. Vzidali bomo spominsko ploščo, spominsko tablo na vašo hišo, ki bo oznajalo vsem ljudem, da se je tukaj rodil velik mož".

"Prav tako", je dejal Škorec. "Kdo bo pa plačal?"

"Nabrali bomo denarja in okrasili vašo hišo, da jo bodo ljudje hodili gledat".

"To bi prosil, da bi se mi najprej streha prekrila in nova peč postavila v hišo, ker so nekatere pečnice že prežgane."

Ivanu je bilo neprijetno, da ga slavnega Škorca nečak ni prav razumel. Priskočil mu je na pomoč Janko.

"To ne gre, oče", je dejal. "Hiša mora ostati, kakršna je. Škoda, da ni bolj raztrgana! Zakaj ravno to je imenitno in posebno, če izide kak slaven mož iz kakšne podrtije. Z vojaškimi zastavami, ki so bile v boju, je tudi tako. Čim bolj so razbite, tem imenitnejše se vidijo."

"Moja hiša pa ni vojaška zastava" je ugovarjal Škorec, "in še in bila v nobenem boju. Streha bi se mi vendar lahko popravila, ker nimam drugega nič od svojega imenitnega strica. Majhen priboljšek bi stric gotovo viproščil svojemu stričniku. Toda kakor se vam zdi; jaz sem samo tako mislil".

"Pridite jutri zvečer dol k Lomastu, da se o tem pogovorimo", je dejal Ivan in stisnil Škorcu roko.

Prijatelja sta odšla; Škorec je pa obstal zamišljen in se nehote obrnil proti svoji hiši. Inako se mu je storilo, ko je pomislil, kako nizko jo je cenil doslej. Seveda, ko je imel pred seboj vedno le raztrgano streho in prežgano peč. Kakšna pa se mu je zdela zdaj! Imenitna, velika, lepa!

Kdo bi si torej mislil! In stric Urban Škorec, kdo bi slutil, da tiči taka slavnost v njem. Za navadnega pisarja so ga imeli, kakršnim se kmečki človek po pisarnah klanja, zunaj pa smeje. Njemu se je pač semtertja dozdevalo, da je stric nekako nenavaden, ne vsakdanji človek; a kdo bi si upal razodeti tako misel drugim, če je ne more trdno utemeljiti in natančno dokazati; zakaj drugi so poznali strica samo od zunaj in bi se bili njemu, ki je vedel, kaj je stric, smejali,

če bi ga hvalil, češ da se lastna hvala po blatu valja.

No, zdaj se bo posvetilo tudi tem ljudem po glavah. Iz njega bi se bili norca delali, a norci so ostali sami. O, škorci se ne klatijo s hrušk. Fant mora pa v šolo, za pastirje so drugi dobri.

"O ti ljuba hišica ti, kako si imenitna! In drugi ljudje še ne vedo nič, in žena Lenka ne slutiti nič. Kako bi tudi slutila, ko pa ni iz Škorčevega rodu! V kakšno imenitno hišo se je primožila in kakšnega slavnega moža ima, se ji niti ne sanja".

Škorec je obseil koso na vejo, se zravnal pokonci, prekrižal roke, stisnil usta in namrščil obrvi. Ali ne bo nobene kmetske duše semkaj, da bi ga vprašal, zakaj se drži tako oblastno? On že ve, zakaj, drugi naj zvedo drugod. Zdelo se mu je namreč najprimernejše, da ga proslave drugi. Čemu naj bi se sam hvalil, če ni treba? Ali ni lepše, da ostane človek, slaven človek, takorekoč in počaka hvale, ki mu teče naproti?

"O ti predrti Urban, to si pa dobro napletel! Kako bodo nevoščiljivi sosedje, kako jezen bo Rjavkar, ki ima zidano hišo in opeko na strehi in misli, da je zaradi tega prvi mož v Hrastju! Prav se jim godi!"

Škorec je premišljal, kaj bi zdaj počel. Da ne pojde kositi, to je bila že dognana stvar; skleniti je bilo še treba, ali naj res čaka jutrajšnjega večara, da bi šel k Lomastu, ali naj bi šel takoj. Od obeh strani so se oglasili tehtni razlogi. Če počaka, se bo verjetno medtem razglasila njegova slava, in on pride v družbo kot veljak, ne kot navaden škorec. Toda ali bi ne bilo prijetnejše, če bi šel že nocoj, pa se prikriji in potajil? Kdor bi ga ta večer potegnili, kdor bi zabavljali čez Hrastje, bi se osramočen potem kesal.

Spominjal se je škorec tudi, da je že slišal o cesarjih in kraljih, ki so se skrivaj nepoznani pomešali med ljudi in doživeli tam kar že koli. Kadar se jim je zdelo dosti, so se pa razodeli, in rakrat je vse okoli njih padalo na kolena in prosilo odpuščanja. Toliko prefrigan se je tudi škorec zdel sam sebi.

"Torej nocoj," si je dejal, zadel spet koso in se vračal domov počasi, da si je lahko ogledal natančno svojo in Urbanovo rojstno hišo. Od koder jo je pogledal, od vseh strani se mu je zdelo zanimiva. Tako se je čedalje manj čudil, da se je v taki hiši rodil slaven mož. V kakšni pa naj bi se bil?

(Pride še)

DVOJE STEN MED DRŽAVO IN CERKVIJO

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE in ločitev države od Cerkve je v današnjem svetu že zelo uveljavljena. Veliko pišejo in govore o "steni", ki da je postavljena med državo in Cerkev in Bog ne daj, da bi jo skušal kdo proskočiti.

Neki odvetnik v Texasu, ZDA, po imenu Harold Hammett, je pa lani napisal dolgo razpravo v strokovnem listu, ki dokazuje in razlaga, da tista slavna "stena" ni ena sama, ampak sta kar dve, ki med državo in Cerkvijo čisto sporedno tečeta. Ena teh sten brani državi vstop na cerkveno polje, druga brani Cerkvi vstop na polje države. Na sredi med obema stenama je pa dosti prostora, kjer se Cerkev in država nekako sročujeta in sodelujeta, kolikor se prav zdi — državi.

Hammett navaja zglede iz ameriškega življenja: cerkve ne plačujejo davka, država nastavlja in plačuje vojaške kaplane in duhovnike v jetnišnicah, priznava cerkvene poroke in tako naprej. Vse to in takse plete med Cerkvijo in državo na prostoru med dvema stanama.

Zato pravi Hammett, naj preneha tisto govorjenje o "neprehodni steni" med državo in Cerkvijo. Take stene ni in če bi bila, bi ne mogla zares "ločiti".

Pri nas v Avstraliji je v pogledu Cerkve in države približno isto kot v Ameriki. Tudi tu se govori o "strogi ločitvi" med Cerkvijo in državo, v resnici pa tudi tu tečeta vzporedno dve steni — itd.

Kako "stroga" je šele ločitev med Cerkvijo in državo v komunističnih deželah! Vendar pa tudi tam ne morejo shajati samo z eno steno, hočeš nočeš sta tudi tam dve. Res ni toliko prostora med njima kot v Ameriki ali Avstraliji. Vendar ga je ponekod kar precej. Na primer v Sloveniji. Ni treba drugega ko brati o novoletnem sprejemu škofov in duhovnikov pri tovarišu Kocjančiču, ki vodi tako imenovano Versko komisijo v belo-rdeči Ljubljani. Vsaj za nekaj ur se zdi, da sta kar obe steni izginili v zemljo, tako lepe besede padajo z obeh strani, širijo se prsi, širi se prostor. Še bolj pa dokazuje obstoj dveh sten — "protokol med Belgradom in Vatikanom". . .

Izpod Triglava

LIST "PASTIRČEK" V TRSTU je objavil dobro smešnico. Učitelj v šoli vpraša: Katera država je bogatejša, Avstrija ali Jugoslavija? — Učenec odgovarja: Jugoslavija. — Zakaj? — Učenec: Zato, ker ima Jugoslavija celo Jajce, Avstrija pa samo — Beljak.

PADRIČE SO MAJHNAN VAS med Gropado in Razklanim hribom ne prav daleč od Trsta. Oskar Grgič piše o Padričah: Babica mi je pripovedovala o naši vasi: Prvotno je bio le nekaj hiš iz kamenja in pokritih s slamo pod gričem. Vas se je takrat imenovala "Podgrič". Kmalu pa so se ljudje od drugod začeli seliti v ta kraj in vas je zrasla. Kmalu so sezidali cerkev, ki je posvečena sv. Girilu in Metodu. Od prvotnega naselja so se ohranili samo še ostanki velikega vodnjaka.

NOVA ŽUPNIJA V NOVEM MESTU s sedežem v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta ima nekaj ozemlja samega Novega mesta: zgornjo in spodnjo Kandijo ter Volčičevo ulico. Od okolice ji pa pripadajo vasi: Gotna vas, Žabja vas, Ragovo, Krka, Smolenja vas, Velika in Mala Cikava, mali in Veliki Slatnik, pa še Potov vrh. Večina teh vasi je doslej spadala v župnijo Šmihel.

V LJUBLJANI PRI FRANČIŠKANIH so imeli na misijonsko nedeljo namesto pridige pri "akademski" maši nekaj "intervju" z dijakoma iz Ugande in Zambije v Afriki, ki študirata na ljubljanski univerzi. Duhovnik ju je spraševal o razvoju krščanstva v njihovi deželah. Zlasti oni iz Ugande je dobro obvladal slovenščino.

LJUBLJANSKI AKADEMSKI ZBOR je na misijonsko nedeljo pel latinsko mašo vietnamskega skladatelja Antona Tien Dzunga. V svoji domovini, Vietnamu, je že dolgo priznan skladatelj svetnih in cerkvenih pesmi, s svojo skladbo latinske maše se je predstavil zunanjemu svetu in tako tudi Ljubljani. Ocenjevalec pravi: Melodija kompozicije teče spontano, preprosto, občuteno; giblje se v okviru karakteristične, tipično eksotične harmonije. Mašo smemo šteti za umetniško kultiviran izdelek, ki spričuje skladateljev prefinjen okus.

MIKLOVO ZALO so igrali koroški igralci v Trstu in Gorici z velikim uspehom glede obiska in zadovoljstva publike. Igra je nastala pred 60 leti iz znane povesti profesorja Jakoba Sketa. Dramatiziral je povest Jaka Špicar, ki je zdaj star že 84 let, pa se

je udeležil predstave v Trstu. Doma na Koroškem so pa igrali Levstikovega Martina Krpana, ki ga je priredil za oder Jože Vombergar v Argentini. Tudi ta igra se je odlično obnesla.

V MARIBORSKIH "DIALOGIH" je pisal Mirk Cepič: Slovenski narod narašča počasi. V zadnjih 200 letih smo se Slovenci pomnožili samo za 65%, drug evropski narodi pa za 300%. Predstavljamo samo 0.25% evropskega prebivalstva, pred 200 leti pa 0.62%. Tudi v Jugoslaviji se naš odstotek stalno manjša. Poleg drugih vzrokov Cepič navaja beg in dežele. Pred 10 leti je živelo v mestih 13.6% Slovencev, danes pa 36.31%.

SLIKA NOVE CERKVE V ODRANCIH kratki povitek ljubljanske revija "Cerkev v današnjem svetu". V pojasnilu beremo: V nedeljo 5. novembra je mariborski škof blagoslovil novo cerkev v Odranci. Tako je skupni napor farnega občestva rodil stvar Niti tragedija, ko je porušena kupola zahtevala osem življenj, ni ustavila dela. Sedaj cerkev stoji. Daleč okrog je po ravnem Prekmurju mogoče videti njeno srebrno kupolo. Na vrhu stoji velik križ, ki ga obkrožajo osem src v spomin na osem graditeljev, ki so pri gradnji izgubili življenje.

JOŽE VESENJAK V LJUBLJANI piše o novem bogoslužju v domovini: V mnogih župnijah so zelo lepo uvedli zunanje sodelovanje. Vse je raslo organsko, verniki so sprejemali z veseljem, razumevanjem in hvaležnostjo. O vsem so bili poučeni, kakšen pomen ima, kakšno duhovno korist bodo imeli, kako se ka naređi med mašo in kdaj. Nihče jim ni ukazoval, vse je bilo samo svetovano in priporočeno. Težko je tem poukom, marsikaj nam še manjka, a treba je nadaljevati, le tako bo bogoslužje in krščansko življenje raslo.

V RADOVLJICI NA GORENJSKEM so ondodni čebelarji zamislili in uredili krasen čebelarški muzej. Stoji že več let in služi domačim čebelarjem in drugim obiskovalcem v nazoren pouk o slovenskem čebelarstvu v preteklosti in sedanjosti. V novejšem času se zanimajo za ta muzej tudi čebelarji iz tujine in mu dajejo veliko priznanje. Poleg drugega hrani muzej tudi pravi star slovenski čebelnjak in mnoge lepo poslikane panjskih končnic iz prejšnjega stoletja.

V STIČNI NA DOLENJSKEM nekoč niso imeli sodnije, pa so jo želeli imeti. Dolgo so se potegovali zanj in se že bahali z njo. Sosedje Višnjani so jim za neki pust ponagajali s tem, da so jim z vozom pripeljali sodnijsko hišo. Naslednje leto so Stičani povrnili Višnjanom tako, da so jim pripeljali tramvaj. Vsako mesto mora imeti tramvaj, le zakaj ne Višnja gora nima, so rekli. Obkrat je bilo smiselno na koše.

V LJUBLJANI JE DR. STANKO LENIČ prejel škofovsko posvečenje v stolnici v nedeljo popoldne 14. januarja. Posvetil ga je apostolski delegat nadškof Cagna skupno z ljubljanskim nadškofom in mariborskim škofom. Služil bo kot pomožni škof nadškofu dr. Počučniku.

V CELOVCU JE STOPIL V POKOJ dr. Joško Tischler, ravnatelj slovenske gimnazije. Prav njemu se imajo koroški Slovenci največ zahvaliti, da je sploh prišlo do ustanovitve te gimnazije. Tudi sicer je vse slovensko življenje in delovanje na Koroškem tesno povezano z imenom dr. Joška Tischlerja. Začasno je prevzel ravnateljstvo na gimnaziji dr. Pavel Zablatnik.

O. ŠTEVILU SLOVENCEV po vsem svetu je dognala razprava nekega časnikarja v ljubljanskem DELU, da nas je 2,200,000. Torej se ne sme več pisati o nas na primer: poldrug milijoneček pod Triglavom, ka-

kor da je to vse. V Sloveniji in neposrednem zamejstvu živi 1,800,000 Slovencev, drugod po svetu vsaj 400,000. V Avstraliji nas je ljubljanska razprava našla 22,000. Lepo število, le žal, da sama kri še ne naredi Slovenca ali Slovenko. Bolj kot kri je potrebna narodna zavest.

Z OBISKA V DOMOVINI se je vrnil naš naročnik in od tam prinesel naslednji dovtip: Za farovskim vrtom je že več dni ležal crknjen osel. Končno je stopil župnik k miličarjem, naj osla spravijo s poti. Rekli so mu: Pa pogrebi so vaša zadeva, tovariš župnik. Dejal jim je: To že drži, vendar je moja dolžnost tudi, da obvestim najbližje svojeje preminulih.

STARKA V DROGERIJI — "Kaj imate pri vas za bele lase? Upam, da ni predrago."

"Nič drugega kot brezmejno spoštovanje. Damo pa v poklon."

Ni to rojak naš Rihard Twrdy, le to možak na slikisveto trdi, da je v Avstraliji še nov, ta grozd pa da pridelek je njegov.

KAKO SO SE OBNESLE NAPOVEDI KARLA MARKSA?

(Posneto po predavanju v angleščini
v San Franciscu 1967)

II.

OSVOBODITEV ČLOVEKA NA SOCIALNEM PODROČJU, ki jo je napovedoval Karl Marks pod vlado komunizma, se tudi vsaj doslej ni kaj prida obnesla. Cela vrsta njegovih zamisli in prerokb je že potisnjenih v ropotarnico. Komunizem ni prišel do vlade v kaki kapitalistični deželi in tudi še nikakor nima pod seboj vsega sveta, kot je napovedoval Marks. Najbolj "kapitalistično" razvite dežele: Severna Amerika, Anglija, Zahodna Nemčija, Francija in skandinavske države komunizmu niso podlegle in vse kaže, da tudi ne bodo. Zgodilo se je prav nasprotno: komunizem se je uveljavil v nerazvitih deželah, ki so kapitalizem v modernem smislu komaj poznale in so bile glede industrije daleč za drugimi.

Kapitalizem bo sam od sebe doživel konec, ko bodo ljudje spoznali uspehe komunizma, je dejal Marks. To se ni zgodilo. Kapitalizem je sicer v zadnjih 50 letih doživel vse polno sprememb in omiljenj, toda imel je za spremembe moč sam v sebi. Priznati je treba, da je do teh sprememb do neke mere prišlo pod vplivom Marksovega nauka, toda na drugi strani so tudi komunisti začeli spoznavati, da vse zlo na svetu ne prihaja zgolj od kapitalizma.

Prav posebno bi bil Marks razočaran, če bi doživel razkole v komunizmu, zlasti razkol med Sovjetijo in Kitajsko. Enotnost komunistov, kot je bila pod Leninom in nekaj časa pod Stalinom, je verjetno za vselej pokopana. S tem ne mislimo reči, da je komunizem zaradi svoje neenotnosti izgubil vso privlačnost ali da nima več izgledov za osvajanje nadaljnjih ozemelj. Obe središči, Moskva in Peking, se napenjata in se bosta napenjala za uveljevanje svojega vpliva na še ne komunistični svet. Verjetno toliko bolj prav zaradi medsebojne konkurence, ko gre za nadvlado in vrhunski vpliv enega ali drugega. Zato nevarnost komunizma za ostali svet še nikakor ni minula. Kitajska bo verjetno pridobivala simpatije v nadaljnjih nerazvitih deželah — Azije, Afrike in južne Amerike — s poskusi nasilnih revolucij za doseg političnih pridobitev, dočim Sovjetija po bolj mirnih potih, ko je zmožna nuditi več materialnih koristi.

Danes še ni lahko reči, koliko vpliva ima v zunanjem svetu ena ali druga komunistična linija. Pa naj že bo tako ali tako, verjetno je, da so še dežele med nerazvitimi, ki se čutijo bolj naklonjene komunizmu kot kapitalizmu. Je veliko okoliščin, ki odločajo

smer v eno ali drugo stran: bližina, oddaljenost, zgodovinska dejstva, propaganda itd.

Mnogi ocenjevalci razmer sodijo, da se Sovjetijo bolj in bolj odmika Kitajski in njeni vrsti komunizma, zato se hote ali nehoti približuje družbenim uredbam Zahoda. Že kar vidijo, kako se Zahod in zhod srečujeta, izenačujeta in se bližata istemu cilju: demokratičnemu socializmu. To bi se reklo: Amerika in z njo Zahodna Evropa se ne bo nikoli komunizirala in Rusija ne bo postala kapitalistična, most bo napravil nekak zmeren socializem.

Zaenkrat je podobno, da se v tem smislu vse bolj razvija Zapad kot Vzhod. Vsaj uradne komunistične stranke na Ruskem ali kjerkoli na Vzhodu se odločno izjavljajo proti takim zamislim. Je pa vendar splošno znano, da se na Vzhodu, vključno Jugoslavijo, v neuradnih gospodarskih krogih mnogo razpravlja o uvedbi stvari, ki bolj in bolj dišijo po kapitalističnih uredbah, dasi smejo nositi zgolj ime: socializem. To ime je pa sprejemljivo tudi na Zapadu in vse kaže, da zmerom bolj.

Karl Marks je videl v človeški družbi le dve skrajnosti in dvoje barv: črno in belo. Črno se mu je zdelo vse okoli njega, belo je videl prihajati z nastopom komunizma. Motil se je. Podobno bi se motili mi, če bi videli v komunizmu vse črno, ziven njega pa vse belo. To ne drži. Na obeh straneh je silnega prostora za boj zoper sebičnost, samopašnost in izkoriščanje sočloveka. Na obeh straneh je tega zla na pretek. Komunizem še daleč ni odpravil tega zla, prav tako ga ni "omiljeni" kapitalizem. Tudi socializem, ki naj bi nastal iz obeh, ga ne bo odpravil. Dokler pa to zlo ni odpravljeno, človek ne bo svoboden, izkoriščanje se bo spet in spet pojavljalo.

Eno veliko resnico je izrekel Marks: Dokler je le en človek nesvoboden, so vsi v verigah. Dokler živimo v suženstvu en narod, noben narod ni osvobojen. To drži in bo držalo. Motil se je v tem, da je je pričakoval osvoboditev vseh in vsakega — s prihodom komunizma.

OPOZORILO

Naslednja številka bo izšla okoli 1. aprila za marec in april skupaj.

Dopisi in drugi prispevki morajo biti v urednikovih rokah najkasneje 20. marca.

Hvala!

IN PUST V METLIKI

DR. FRANC JAKLIČ piše v svoji knjigi BARAGA o Baragovem kaplanovanju v Metliki:

“V Metliki so ljudje iz oddaljenih vasi že od nekdaj ostajali čez poldne (ob nedeljah) pri cerkvi, da so lahko bili pri popoldanski službi božji. Zdaj so Metličani in okoličani tem rajši hodili k njej, ker jo je Baraga znal napraviti zelo privlačno in poučno.

Ostro je nastopal zoper razvade v ženski noši. V NOVICAH za leto 1879 piše n. pr. J. Navratil, da so Belokranjice v Baragovem času nosile črne, iz volne tkane pasove; ti so bili na obeh koncih razcepljeni na več prevoz, ki so jim padale zadaj po belem, drobno nabranem kratkem krilu. Te prevoze je Baraga imenoval “črne repe” in se mnogo prizadel zoper nje. Morda preveč. Pač pa je z vso upravičenostjo nastopal zoper preveliko razgaljenost.

Morda je šel nekoliko predaleč tudi v nastopanju zoper pustne šeme, kakor beremo v NOVICAH: Pospelnično sredo so nesli nekateri pusta pokopat. Cela truma jih je bila skupaj, ko so šli po mestnem trgu, grdo našemljeni. Baraga, ki je prav ta čas v cerkvi molil, plane na trg s sv. razpelom v roki, ga visoko dvigne pred njimi in zakliče: Peglejte ga! Precej prvi dan posta ste ga začeli znova križati.”

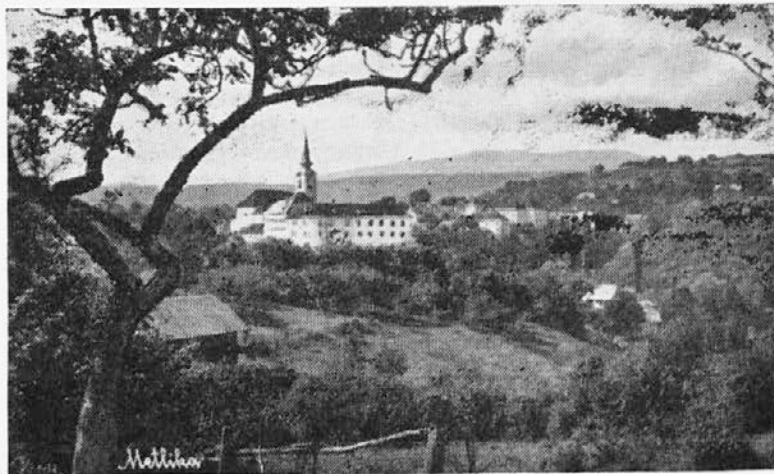
Vsi so se hipoma razšli; le eden je ostal in zaklical, da je kaplan pijan. Baraga mu je krotko odgovoril.

O pustnem sprevodu v Metliki leta 1829 nam je ohranjeno zanimivo poročilo. Tedaj so Metličani pripravili skupino godcev na konjih, za njimi so nosili štirje našemljeni možaki na nosilih slamnatega Pusta, ki sta ga z obeh strani božala črna dimnikarja vsak s svojo metlo po našemljenem obrazu. Nato se je razvrstil dolg sprevod različno napravljenih šem, nekatere so imele tudi živalski rep. Eden fantov je bil preoblečen v žensko, bil je “Pustova nevesta”, ni pa kar nič žaloval, ampak venomer zbijal nepristojne in razuzdane šale. Prav takšno je bilo tudi vedenje repatih šem, črno ali pa rdeče in žolto po obrazih namazanah. Zaletavale so se v dekleta, ki so hodile k mestnemu studentu po vodo ali pa so se s polnimi čebrikami na glavi vračale domov.

Že se je sprevod bližal župni cerkvi, kar se iz nje prikaže tedanji metliški kaplan, poznejši ameriški misijonar in škof Friderik Baraga. S palico v roki se ustavi pred godci, potegne izpod suknje razpelo, ga vzdigne in v sveti jezi zavpije: “Križajte ga, križajte ga v drugič!”

Vse ostrmi, nihče ne črhne. Samo eden izmed godcev na konju sikne tovarišu: “Hajd naprej, pogazimo farja!” — Nihče ga ne posluša, ves sprevod se začne razhajati. Na tleh ostane nosilnica s slamnatim pustom. Baraga se zdaj skloni nadenj. V svoji zanesenosti ne vidi, da je Pust — slamnat. Začne ga opominjati. Množica naokoli pa v smeh — tedaj šele goreči dušni pastir spozna svojo zmoto . . .

Mučni dogodek je značilen za tedanje izobraženstvo sploh, ne samo za duhovščino, ki je upravičeno šibala razbrzdane skrajnosti. Razsvetljenstvo ni bilo naklonjeno razgibanim oblikam ljudskega življenja, ki so našle razumevanje šele pri romantikih.

PISALI SO — ČITAJMO!

Rudolf Smersu v Družabni pravdi: Cerkev se je vedno trudila za duhovni in tudi materialni razvoj človeške družbe. Misionarji so poleg cerkva postavljali tudi zavetišča, bolnišnice, šole, univerze. Učili so domačine, kako bolje izkoriščati naravna bogastva. V nešteti pokrajinah so bili pionirji gmotnega napredka, kakor tudi kulturnega razvoja.

Okrožnica Pavla VI. "NAPREDEK NARODOV" navaja za zgled očeta Foucolda, Francoza, ki je napisal dragocen besednjak jezika tuareg (v Afriki). Omenila bi lahko še mnogo misijonarjev in med njimi tudi našega škofa Baraga, ki je učil Indijance obrti in poljedelstva, postavjal rudarjem hiše in se stavil nič manj dragoceni besednjak jezika indijanskega rodu Očipvejev.

Vendar zdaj pobude posameznikov ne zadoščajo več, pravi Pavel VI. Sodobni položaj sveta terja skupna prizadevanja, ki jasno upoštevajo vse poglede: gospodarske, socialne, kulturne in duhovne. Cerkev se ne mara vmešavati v politiko držav. Cerkev je ustanovljena, da gradi nebeško kraljestvo že tukaj na zemlji, ne pa, da si pridobiva zemeljsko oblast. Ker pa vendarle živi v času, mora preiskovati znamenja časov in jih razlagati v luči evangelija.

Razvoj se ne omejuje le na gospodarsko rast. Če hoče biti pravičen, mora biti celosten. To se pravi, pomagati mora vsakemu človeku in celemu človeku. Osebna dolžnost človeka je, da skrbi za svojo telesno in duševno rast. Vendar je vsak človek tudi ud družbe, vsega človeštva. K polnemu razvoju pa ni poklican le ta ali oni človek, marveč smo poklicani vsi ljudje.

Vesoljna vzajemnost je za nas resničnost in dobrota, je pa tudi dolžnost. Pri vsem tem delu pa je treba upoštevati vrednostno lestvico in gledati na najvišji namen človeka.

MILOŠ STARE v Svobodni Sloveniji: Za nas Slovence je vstop v novo leto (1968) zanimiv zaradi različnih obletnic, ki jih bomo obhajali. Med temi omenimo najpomembnejšo v našem političnem življenju: 50-letnico prve slovenske vlade po prvi svetovni vojni. Po dolgih stoletjih neprestane borbe za obstanek je slovenski narod pred 50 leti s skupnimi napori dosegel svoj zmagoslavni cilj — svobodo v Zedinjeni Sloveniji. Neizmerne žrtve tlačnega naroda so bile kronane z bogatim plačilom, ko je bila 31. oktobra 1918 sestavljena prva slovenska vlada. Dokaz, da je slovenski narod sposoben sam urejati svoje zadeve in nositi sam odgovornost za svojo usodo.

Ta prva slovenska vlada je silen mejnik v rasti našega naroda. Zgodovinar Silvo Kranjec je zapisal: Najvažnejše delo slovenske vlade je bila združitev vseh slovenskih pokrajin v eno upravno enoto, Izvršila se je naglo in brez vsakega ugovora, tako samoposebi umeven je bil vsem Slovencem program Zedinjene Slovenije, ki je bila tedaj prvič uresničena — žal le za kratko dobo.

LJUBLJANSKA "DRUŽINA" v božični številki 1967:

Po trgovinah vrvež. Vse izbira, sprašuje in kupuje. Tu in tam se nekoliko sramežljivo oglašajo melodija božične pesmi. Eno ploščo (Slovenske božične pesmi) poznamo že od lanskega leta. Letos je Mladinska knjiga izdala v svoji zbirki Gallus tudi ploščo starih slovenskih božičnih cerkvenih pesmi. Skoraj v vsaki prodajalni jih najdeš. Ljudje poslušajo, se navdušujejo, kupujejo. Med tujimi ploščami klasične in nabož. glasbe bi našli tudi ploščo z božičnimi pesmimi različnih narodov.

Izbiramo med pisanimi papirčki, bleščečimi srebrnimi in zlatimi kitami, med lesketajočimi se obeski, med zvezdicami in krogli, med preprostimi svečkami in bahavimi raketami. Med kupi novoletnih voščilnic odkrijemo okusen, toda sorazmerno drag bakrorez sv. Družine. V nekaterih knjigarnah prodajajo tudi božične in novoletne voščilnice, ki jih je izdal UNICEF, mednarodna organizacija za pomoč otrokom. To so so umetniške reprodukcije znanih umetnikov ali pririsk otrok. Iztrženi denar je namenjen za pomoč otrokom, ki trpe lakoto in mraz.

Vse to lepo in plemenito pa se skriva pod kupi pravega kiča in neokusnosti, ki so jih naši trgovci v svoji neomejeni velikodušnosti odkupili od italijanskih kolegov. Neokusne barvne fotografije s komercialnim napisom "Srččen božič" nimajo same na sebi prav nič božičnega, pa tudi prav nič slovenskega. Koliko lepše so preproste in tako pristrčne slovenske razglednice z božičnimi motivi našega slikarja Maksima Gasparija. Iz njih diha tisto, kar v poplavi tujega kiča in tehnizacije izginja polagoma iz naših domov. Kakor revni znamo biti v našem zaverovanem občudovanju vsega tistega, kar pride iz tujine in kako malo se zavedamo, kako bogata je naša tradicija!

OPOZORILO

Naslednja številka bo izšla okoli 1. aprila za marec in april skupaj.

Dopisi in drugi prispevki morajo biti v urednikovih rokah najkasneje 20. marca.

Hvala!

V PROGRAMU NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV stoji tudi naslednje: Čeprav je prvotno slovensko narodno ozemlje po stoletjih za dve tretjini zmanjšano in se je slovenski življenjski prostor v severnih predelih "utopil" v močnejše doseljenem bavarskem, je slovenski narod v zgodovini le ostal in obstal kot teritorialno kompakten, etično enoten evropski narod, ki avtohton, ne glede na politične meje, šteje blizu dva milijona. Vrh tega je pa še slovenskega življenjskega prostora po svetu več kot četrta milijona.

Slovenski narod, ki je z malimi izjemami v celoti krščansko-katoliški, je v Kristusovi Cerkvi enakovreden član drugih krščanskih narodov in njegov jezik je kot liturgični jezik s starimi in novimi liturgičnimi jeziki enakovredno povzdignjen do časti oltarja.

Prav zaradi svoje teritorialne avtohtonosti in zgodovinske vloge kot vmesni člen med Germani, Roma-

ni, Slovani ter Ogrji ima slovenski narod kot suveren narod vso pravico do svojega obstoja kot celota in kot manjšina, koderkoli manjšina obstaja (Avstrija, Italija, Madžarska), pa ne samo do obstoja, marveč tudi do vsestranskega razvoja, ki ga razvijajo narodi po Evropi in po vsem svetu. Mišljen je seveda kulturno-socialni, gospodarski in tehnični ter politični razvoj, kajti v sodobnem svetu in času nima noben narod pravice drugega spodrivati.

Ker je slovenski narod že za časa obrskih in madžarskih vdorov, zlasti pa turških navalov, bil na braniku Srednje in Zapadne Evrope, bil pravi predzid krščanstva in je z ogromnimi človeškimi in stvarnimi žrtvami sredjevropejskim deželam (predvsem Avstriji) omogočil miren in uspešen gospodarski in kulturni razvoj, zasluži slovenski narod vsaj to, da mu sosedje ne kratico osnovnih življenjskih pravic in ne izvajajo nad njim kakršnega koli genocida (rodomora.)

ŠE O KNJIGI PROF. FELICIJANA

V DECEMBRSKI STEVILKI smo v kratkih besedah omenili knjigo o ustoličenju koroških vojvod, ki jo je spisal prof. Jože Felicijan. Jože uči na St. Johns Collegu v Clevelandu. Knjiga ima naslov: **THE GENESIS OF THE CONTRACTUAL THEORY AND THE INSTALLATION OF THE DUKES OF CARINTHIA**. Tiskala je knjigo Družba sv. Mohorja v Celovcu.

V slovenščini bi se glasil naslov knjige tako: **Izvor pogodbene teorije in ustoličenje koroških knezov**. Za kakšno "pogodbeno teorijo" gre? Gre za vprašanje: Ali ima samo ljudstvo dolžnost do vladarja — ali pa ima vendar tudi vladar dolžnost do ljudstva ki mu vlada?

Danes je odgovor na vprašanje čudno lahak. Vsakdo bo dejal: seveda ima tako dolžnost tudi vladar. Sploh vsaka vlada. Zrasli smo pač v demokratičnih časih in odgovor na stavljeno vprašanje nam niti ni več "teorija", ampak načelo, ki od njega ne odstopimo. Niti ne pod pritiskom oborožene sile.

Nekdaj ni bilo tako. Vladarji so bili takorekoč vsemočni, imeli so vse pravice. Ljudstvo je bilo podložno, moralo je ubogati in se ni moglo sklicevati na kake "ljudske" pravice. Z drugo besedo: vladarji — cesarji, kralji in tako dalje — so bili tirani, samodržci. Le polagoma se je rodila in dozorevala v nekaterih glavih "teorija", da bi morala obstajati med vladarjem in ljudstvom nekaka pogodba — kontrakt —: ljudstvo obljubi vladarju pokorščino, vladar obljubi ljudstvu skrb za javni blagor. Če vladar obljubo prelomi, izgubi pravico do oblasti. Upravičena je revolucija.

Način ustoličevanja koroških vojvod ali knezov

nam pove, da naši predniki — stari Slovenci — pravične odgovora na to vprašanje niso imeli za nekakšno "teorijo", ampak jim je bilo že odnekaj splošno veljavno načelo — nekaj, kar se samo po sebi razume. Težko bi našli v tistih časih kako drugo ljudstvo v Evropi, ki bi imelo enake misli o odnosih med vladarjem in ljudstvom. Skoraj ni bilo sledu o mnenju, da vladar dobiva oblast od ljudstva.

V teku stoletij so se bistrejše glave prikopale do tega mnenja in skušale novo "teorijo" utemeljiti. Ko se je Amerika, tedanja angleška kolonija, hotela osamosvojiti in Angliji obrniti hrbet, je iskala razlogov za upravičenost svojega podviga. Najbolj se je gnil za to slavni **Thomas Jefferson**. Imel je sestaviti "izjavo neodvisnosti." Študiral je politično in filozofsko literaturo in iskal besed za svojo — in ameriško — izjavo. Naletel je na popis ustoličevanja koroških vojvod, ki sicer v njegovem času ni bilo več v praksi, ostal pa je še živ spomin na prejšnja stoletja. Ob prebiranju omenjenega popisa je dobil Jefferson zagotovilo, da njegova misel ni čisto nova, saj vsaj starim Slovincem ni bila neznan, niti ni bila le "teorija" ampak načelo — življenje!

To je v kratkih besedah pomen Felicijanovega odkritja in njegove knjige. Njen pomen je tako velik, da je v ameriškem senatu — parlamentu — o knjigi spregovoril senator Frank Lausche in so njegovo poročilo tiskali v dokumentarni uradni publikaciji "CONGRESSIONAL RECORD".

Kako je senator Lausche knjigo predstavil ameriškim zastopnikom v Washingtonu, bomo poročali prihodnjič.

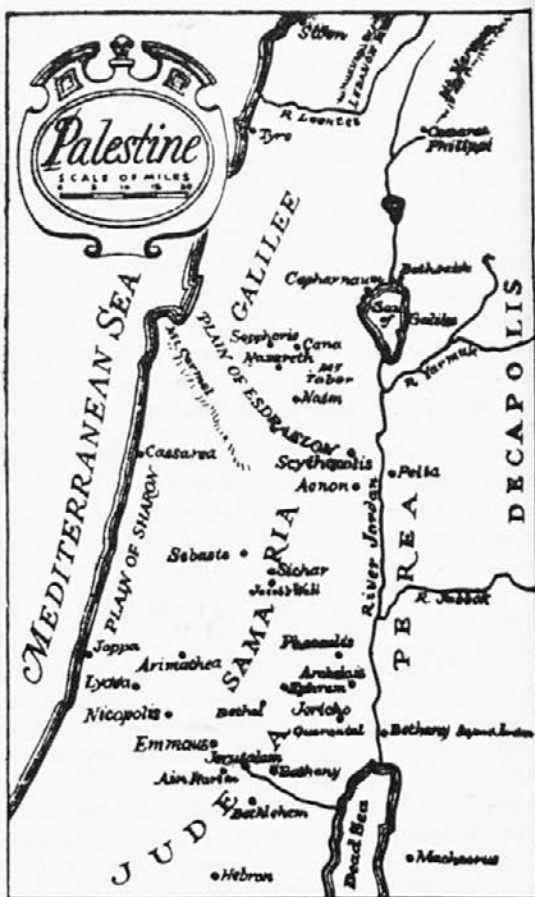
KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU? ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

KRISTUS — ČIGAV SIN?

Ko pa so bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: "Kaj se vam zdi o Kristusu, čigav sin je?" Odgovore mu: Davidov. Reče jim: "Kako ga torej David v Duhu imenuje Gospoda, ko pravi: Gospod je rekel mojemu Gospodu, sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog? Če ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?"

In nobeden mu ni mogel ne besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi nihče ni drznil še kaj vprašati.

DAVIDOV SIN LE KOT ČLOVEK

Dobrohotno skuša Jezus pridobiti farizeje za to, da mislili globlje kot je njihova navada. Se vedno brez resnega premisleka verjamejo, da bo obljubljeni Odrašenik, kadur pride, samo navaden človek, seveda pa iz Davidovega rodu, kot napovedano. Toda ko David sam govori o njem v psalmu 109, ga po razsvetljenju Sv. Duha ne imenuje svojega sina, ampak svojega Gospoda. To se pravi svojega Boga. Kot Bog pa ne more biti Davidov sin.

Farizeji poslušajo, razmišljajo. Dokaz je jasen, vendar za farizeje — pretrd. Nič radi ga ne sprejmejo, ugovarjati pa vendar ne vedo kaj. Z molkom pa le dajo razumeti, da je Jezusov dokaz neovrgljiv.

Ko je še učil v templju, je Jezus spregovoril množicam in svojim učencem. Rekel je: "Mojzesovo stolico so zasedli farizeji in pismouki. Vse torej, kar vam poreko, držite in izvršujte, po njih delih se pa ne ravnajte; govore namreč, pa ne delajo. Vežejo težka in neznosna bremena ter jih nalagajo ljudem na rame, a sami jih še s prstom nočejo premakniti. Vsa svoja dela pa opravljajo zato, da bi jih ljudje videli: napravljajo si namreč širše molitvene jermene in povečujejo si na oblekah obeske; tudi imajo prva mesta na gostijah in prve sedeže v shodnicah in da jih ljudje pozdravljajo na trgih ter kličejo 'rabbi'. Vi se pa ne dajajte klicati z imenom 'rabbi', zakaj eden je vaš učenik, vi vsi ste pa bratje. Tudi ne kličite nikogar na zemlji 'očeta', zakaj eden je vaš oče, tisti, ki je v nebesih. Tudi se ne imenujte vodniki, zakaj eden je vaš vodnik, Kristus. Kdor je največji med vami, bo di vaš strežnik. Kdor se bo poviševal, bo ponižan, in kdor se bo poniževal, bo povišan."

"A gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci: ker zapirate nebeško kraljestvo pred ljudmi; vi namreč ne greste noter, pa tudi tistim, ki bi šli, ne pustite, da bi vstopili.

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci; ker prepotujete morje in celino, da koga spreobrnate k svoji veri; in ko se to zgodi, ga napravite, da je sin pekla, dvakrat bolj ko vi.

Gorje vam, slepi vodniki, ki pravite: Če kdo priseže pri templju, ni nič; če pa kdo priseže pri tempeljskem zlatu, je dolžan. — Neumneži in slepci! Kaj je vendar več, zlato ali tempelj, ki zlato posvečuje? In: če kdo priseže pri oltarju, ni nič; če pa kdo priseže pri daru, ki je na oltarju, je dolžan. — Slepci! Kaj je vendar več, dar ali oltar, ki dar posvečuje? Kdor torej priseže pri oltarju, priseže pri njem in pri vsem, kar je na njem; in kdor priseže pri templju, priseže pri njem in pri tistem, ki prebiva v njem; in kdor priseže pri nebu, priseže pri prestolu božjem in pri tistem, ki sedi na njem."

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinavci: dajete desetino od mete in kopra in kumina, pa ste opustili to, kar je v postavi (Mojzesovi) važnejše: pravičnost in ismiljenje in zvestobo. To bi bilo treba storiti in onega ne opustiti. Slepi vodniki, ki precejate komarja, a velbloda požirate!

Četrto gorjé: Dajanje desetine od glavnih pridelkov: žita, olja, vina . . . služabnikom templja je bilo predpisano v postavi. Farizeji so raztegnili desetino na sto nepredpisanih drobnarij. Neznosna bremena! Pri tem so pozabili na notranje kreposti srca, ki jih postava v prvi vrsti zahteva.

Misli, February, 1968

Zdaj se Jezus obrne na pričujočo množico, ki se je zbrala okoli njega v templju. Kako naj se preprost judovski vernik vede napram pismoukom in farizejem? Uradni razlagalci Mojzesove postave so, tega jim Jezus ne odreka. Le žal, da so v teku časa dodali Mojzesovi postavi še dolgo vrsto lastnih dostavkov in predpisov, ki jih v postavi ni in so judovskim vernikom v neznosno breme. Učenci sami jih komaj kaj izpolnujejo, od preprostih vernikov jih zahtevajo. Niti jim ne gre za to, da bi opravljali dobra dela Bogu v čast in na skrivnem, potegujejo se za čast in priznanje pred ljudmi. Svojo "pobožnost" razkazujejo s pretiranimi zunanji oznakami — Kristus jih našteva, razlaga na tem mestu bi bila predolga.

Druga napaka farizejev je, da si laste kar večjo veljavo in oblast kot Bog sam. Razni naslovi, ki jih je iznašel človeški jezik za vsakdanjo rabo, ne smejo jemati časti Bogu, ampak morajo biti v vsem podrejeni Bogu — od njega prejeti, v njegovo čast rabljeni.

HINAVŠČINA KLIČE NASE OBSODBO

Vsega tega "sedmeregá gorja" — Jezus najbrž ni izrekel vsega naenkrat, ampak verjetno eno zdaj, drugo drugič, kakor je nanese priložnost. Evangelist Ma tej je pa po spominu zbral ta "gorja" v nekako celoto in nakišč v številu sedem, ki je veljalo za sveto število.

Prvo gorje: Zadene jih zato, ker s svojim slabim zgledom odvrtačo ljudi od Kristusa in torej od nebeškega kraljestva. Tudi če učijo prav, ne zaleže dosti, zakaj "besede mičejo, zgledi vlečejo", bi rekli po naše.

Drugo gorjé: Pogane pridobivajo za judovstvo, iz njih delajo tako imenovane "proselite", pa jim je dovolj, če spreobrnjenci le po njih zgledih — na zunaj — žive po Mojzesovi postavi. Na znotraj ostanejo pogani in sami zase še vedno opravljajo poganske šege in navede, malikujejo. Tako početje vodi prej v pekel kot v nebesa — po krivdi farizejev!

Tretje gorjé: Popolnoma napačna razlaga prisege. S prisegami so Judje napravljali razne zaobljube: storil bom to in to. Pri Mateju v 5. poglavju beremo, da je Jezus učil: nikar nič ne prisegajte, naj bo dovolj samo reči: da, da, ali pa: ne, ne. Seveda niti mi dandanes nismo tako zares krščanski, da bi mogla človeka družba izhajati brez vsake prisege. Tudi judovska ni mogla. Ko bi se vsaj zavedali, da je vsaka prisega zaobljuba Bogu! Veže v vesti. Farizeji so pa lovili v prisegah besede, ne pa misli. Pazi, da besede previdno postavljáš, pa te prisega ne bo vezala — pred ljudmi si pa opravičen! — To je bilo res prav toliko kot učiti grdo hinavščini pod plaščem vere . . .

POD OBLAKI IN SONCEM

Zvonko Velišček

I.

VLAŽNO JUTRO JE BILO. Odpravil se je na delo, srce mu je bilo lahko. Srečaval je ljudi, pogledoval jim je v obraze. Nekateri so bili zaskrbljeni, drugi sproščeni in zadovoljni.

Bil je že blizu postaje, kmalu bo našel svoj prostor na vlaku. Tedaj zagleda nekaj korakov pred seboj znano dekle. Vse preveč znano! Skušal jo je prezreti, pa se ni pustila.

"Oh, Anton, moram govoriti s teboj, moraš me poslušati!"

Že zaradi mimoidočih ni mogel zbežati. Obstal je v zadregi, do kraja nejevoljen. Začutil je sovraštvo do nje.

"Kaj hočeš, zakaj me ustavljaš?"

"Veliko ti imam povedati. Stopi z mano nekam v samoto, tukaj ne morem . . ."

"Obžalujem, Sandra, mudi se mi na delo."

Obrnil se je, a ona plane k njemu in ga zgrabi za roko. Zaihti in izjeclja:

"Anton, moraš, razumi, moraš! Nesrečna sem, ubijem se, če me zapustiš. Pomagaj mi, pojdiva tja v park, vse ti povem. Ne pustim te, naj ves svet vidi . . ."

Anton je segel v spomine. Takrat sta se zadnjič videla, ko je vpričo ljudi doživel z njo tisto strašno. Sedela sta pri mizi z drugimi. Nenadoma se je ona začela tresli, oči se ji pordečijo, usta se ji pačijo, čudne besede bruha vanj. Tako se mu je razodelo, da ima božjastno prijateljico. S težavo jo je pomiril, spremil domov, potem je bilo med njima konec. Vsaj tak je bil Antonov sklep. Zdaj pa kar nenadoma . . .

Sedla sta v parku na klop. Bila sta sama. Ona se je spustila v krčevit jok, do besede ni mogla. Odmaknil se je, da se ni naslonila nanj. Topo je sedel, nič je ni skušal tolažiti. Nestrpno je čakal konca. Da bi se le že najokala!

"Anton, veš, nisem več sama. Zdravnik mi je povedal."

Odskočil je, kakor da ga je pičil gad. Še bolj jo je zasovražil.

"Kaj briga mene! Kdor je bil, z njim se pomeni!"

Zabolelo jo je kot nož v srce. Premagala se je.

"Anton, ti veš, nisem bila z nobenim drugim. Pa

to vse še ni najhujše. Ti si me videl nekoč, kako hudo je včasih z menoj . . ."

"Božjast?"

"Da! Ne pride pogosto, pa kadar pride, ne moreš si misliti, kako uboga sem."

Ni hotel, vendar se mu je zasmilila. Otresel se je in skušal ostati trd.

"Povedala bi mi bila poprej, preden sva imela kaj skupaj. Veš tudi to, da te prisilil nisem."

"To ne, ali sam veš, kako je bilo . . ."

Ni našel besede. Izgubljeno se je ozrl v oblachno nebo in rekel si je: Ujet! Iz te zanke ne moreš več . . .

"Anton, kakor ne vem koga te prosim, reci, da me ne zapustiš. Vedi tudi, da te z vsem srcem ljubim".

Ozrl se ji je v oči, plahe velike, zasoljene, polne ljubezni. Ganilo ga je in globoko je začutil, da bi mu roka hotela pogladiti vsaj njene zlate lase, ki so ji padale do polovice hrbta. V srcu se mu je miloba borila z gnusom. Malo, da ni zmagala prva. Sešla se je obrnil do nje in mehko se ga je prijel.

Spet je pogledal v temino oblakov in bral:

"Noseča . . . Božjastna . . ."

Odtgrgal se je od klopi, koraka za hip ni zmogel. Planila je predenj na kolena, objela mu je noge in se znova spustila v krčevit jok.

Surovo jo je sunil od sebe in se spustil v tek na postajo.

(Konec prih.)

POZDRAVIMO SLOVENSKO ZASTAVO!

Simbol plemenitega hotenja in pogumnega stremljenja, ki hrani ga slovenska kri, ki kažejo ga barve tri: Bela — radosti, svobode, miru in čednosti; Modra — vere, trdnosti, zvestobe in stalnosti. Rdeča — junaštva, smelosti, srčnosti in ljubezni. Nosilec teh vrlin nam bodi vsak Slovenec trezni! Plapolaj nam v siju blagoslova zmage za blagor naroda in srečo očetnjave! Previhari vse viharje na pohodu slave za večno svobodo slovenske države.

"Kakor ima slovenska zastava več barv, ki pa so združene v en sam simbol, tako imamo tudi Slovenci več misli, različnih misli, pa smo kljub temu le en narod — pred Bogom in pred drugimi narodi. Vse te misli in mnenja smo dolžni spoštovati. Prosimo danes Stvarnika, naj blagoslovi naš narod in to lepo zastavo, ki naj nas kljub različnim mislim in mnenjem združuje v eni sami ljubezni do slovenstva."

("Smer v slovensko državo", Argentina)

"VILI" V CLEVELANDSKI AMERIŠKI DOMOVINI: Večina presojevalcev razmer v Sloveniji, optimisti in previdneži, priznava, da je komunistična diktatura izgubila oporo v narodu. Razumnost se ji je odmaknilo, ker je nad njo razočarano in ne vidi v komunizmu več rešitve ne za narodnostni problem, ne za gospodarskega in socialnega. Mladina išče novih potov in ji več do "starih bajk". Kmetje so bili proti režimu od vsega začetka, ker jih je najbolj stiskal. Proti njemu so se obrnili sedaj tudi delavci, ki ne vidijo za sebe in svojo zaposlitev več nobenega jamstva.

Z režimom držé danes le še tisti, ki od njega ne posredno žive, dobro žive. Pa še ti niso preveč gotovi in vneti zanj, ker čutijo na sebi sovražne poglede! sodržavljanov in jih je strah pred bodočnostjo. Toda kljub odmikanju ljudskih množic od komunističnega režima ne pričakujejo naglega konca diktature. Velika večina doma ne ve, s čim naj bi sedanji režim nadomestili.

HUMORIST V LJUBLJANSKEM TISKU: Na stopnicah sem srečal predsednika hišnega sveta. "Ej, lahko tebi," mi je rekel Jože. "Vi humoristi samo nekaj načekate, poberete honorar, pa živite. Jaz moram pa garati še privatno in komaj živim."

"Poslušaj, Jože," sem ga tolažil. "V službi sem, honorarno pišem, pa nimam ne avtomobila, ne hiše, še svojega stanovanja nimam, je last moje žene."

"Seveda. Ti ne zaslužiš. Ampak poglej Arta Buchwalda. Ta ti služi kupe denarja Kaj takega napiši. Tak stil, tak humor!"

Zamisli sem se, prebral nekaj Artovih humoresk, potem sem sedel za mizo in še sam napisal, kot piše dobri Art:

"Zadnjič sem imel ravno čas, pa sem sprejel povabilo predsednika republike na "party". Sicer nerad hodim na gala prireditve smetane naše družbe, a šel sem že iz radovednosti, če ima predsednikova žena že kak nov astrahanski plašč. Mimogrede sem še vprašal generala armije, če on ve, zakaj uvažamo paradiznikovo mezgo iz Albanije, pa je samo skomignil z rameni, naj se obrnem na predsednika trgovske zbornice. Preden sem prišel do njega, me je srečal bivši minister, zdaj minister v pokoju, pa sem ga pobaral, kaj misli o stabilizaciji naše valute. Izjavil je, da se v to ne poglablja, on ima tako čez milijon starih din penzije na mesec in mu je vseeno, če pade vrednost za polovico."

"Dovolj bo!" sem si dejal in zaključil. Potem sem odnesel še mokro humoresko tovarišu uredniku. "Zdravo!" sem mu pomahal. "Prinesel sem vam humoresko v Buchwaldovem stilu."

Zdaj vam sporočam, da bomo dobili novega urednika. Zdajšnjega je zadela kap, ko je prebral do konca teh nekaj vrstic.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 8: Anton Lackner; **§ 7:** Janez Klinar, Marija Kos, Vlasta Klemenčič, Ivan Stanjko; **§ 5:** Maks Hartman, Ivanka Pohlen. Jože Šuster, Dušan Lajovic; **§ 4:** Franc Šiftar, Jože Rede;

§ 3: Jože Čeh, Henrik Vujica, Ivan Kavčič, Štefan Kolenko, Ivana Hudoklin, Ivan Mlakar, Anton Laznik, Jože Sok, Roman Uršič;

§ 2: John de Majnik, Edvard Žvab, Franc Baša, Žarko Lutman, Ed. Polajnar, Karl Levstik, Jurij Tomažič, Stanko Tomšič, Stane Petkovšek, Ivanka Dodič, Stako Pevc, Jože Koprivec, Peter Strah, Miro Colja, Zofka Brkovec, dr. Z. Hribar, Jože Ficko, Ivan Urbas, Ivan Pepevnik, Jože Čuješ, Lazar Furlanič, Anton Kusotec, Jože Barbiš, Jos. Rupnik, Ivan Vidmar, Jože Štemberger, Janez Marinič, Danilo Marinič, Jože Simon, Greta Korotančnik;

§ 1: Štefka Markuža, Fr. Salamon, H. Braletich, Fr. Petelin, A. Premrl, I. Milivojevič, Fr. Žabkar, I. Cerkenik, A. Konrad, A. Kosi, I. Kobal, Fr. Frigula, J. Mihelčič, št. Močilnik, Sl. Hermes, Br. Iskra, M. Celin, I. Kopic, P. Bernetič, J. Plut, Br. Cvetkovič, A. Markočič, Al. Kučan, Sl. Jernejčič, A. Brumen, P. Zavrhl, L. Lumbar, H. Lavrenčič, Sl. Hrast, M. Persič, K.

Kobal, A. Stefanič, A. Persič, J. Tomšič, P. Cenčič, J. Ferbežar, St. Kolar, A. Cevc, Fr. Kovač, E. Braidot, I. Horvat, R. Simonetič, M. Darmanin, J. Medved, J. Pirjevec, St. Kočar.

50 c.: J. Urh.

P. PODERŽAJ, INDIJA: Roman Ursič § 5; Marija Stok § 4; Agata Schuller § 3; Ivan Horvat § 2; Marija Ferfolja & Ivanka Kariz § 1. — Konec januarja smo poslali patru dar § 110 in nekaj mašnih intencij. Morda bo prihodnjič že tu njegovo potrdilo.

SLOMŠKOV SKLAD: — Neimen. § 5; Ivanka Kariz in S.Č. po §2; Peter Bizjan § 1. — V tem skladu je šele § 28, preden oddamo naprej, bi naj bilo vsaj § 50.

SLOVENIK V RIMU. — § 20 Neimenovan; § 10: Jože Pohlen, T.V., Mihael Lipš; § 5: Roman Uršič; § 3: Marija Krajnik. — V začetku febr. smo poslali v Rim § 200 — petino tisočaka, ki ga skušamo letos zbrati. Je pa ostalo več ko § 100 za naslednjo pošiljko.

Za vse tu navedene darove pristrčna hvala in Bog obilno povrni!

"PERFOCENHAVS"

V KOSTANJEVICI OB KRKI

NIKO KURET: "Praznično leto Slovencev".

ČUDNO ZMES STAREGA IN NOVEGA PUSTO-VANJA poznajo v Kostanjevici. Ta je med tistimi slovenskimi kraji, ki so ohranili do današnjih dni najbolj staro pustno izročilo. Za pustne dni znorijo Kostanjevičani še bolj kot prebivalci Dravskega polja okoli Ptuja. Staro in mlado, vse mora biti našemljeno, vse je tudi ("včlanjeno") v svojevrstno družbo norcev, ki ji pravijo "Perforcenhavs".

Ime je popačenka in zanesljivo priča o izvoru tega izrazito fevdalno-meščanskega običaja. Beseda je verjetno nastala iz "Parforce-Hatz", ki pomeni lovski pogon. Tisti krogi, ki so si svoje dni privoščili lov te vrste, okoliški graščaki in premožnejši meščani, so tako poimenovali tudi svoje pustovanje. Botruje mu "oče šelme", ki je tudi le okorno prevedeni "Schelmenvater". Prevod je zbudil čisto novo predstavo o nekaki šelmi, ki je pri pustovanju sploh ni videti.

"Oče šelme" nastopa v cilindru in žakiju, v belih hlačah in z dolgim nosom, v rokah pa drži dolgo palico. Na njenem koncu se reži buči podobna glava iz pločevine. Včasih je imel verjetno res pravo bučo nasajeno na palici. Na pustno nedeljo se oglasi po kostanjeviških ulicah bobnar, v spremstvu stražarjev, meščanske garde. Sledi mu velik voz s kravjo vprego. Na vozu sede vsi bivši predsedniki "Perforcenhavs-a" z vodečim predsednikom in "očetom šelme" na čelu. Bobnar razglaša meščanom in tujim redovednem začetek pustnih prireditev. Vse se gnete okoli voza in staro in mlado v zboru vpije himno teh dni:

Šelma, šelma, šelma — ma,
bistri oče Abraham,
naši Kurent je bedak,
mi smo pa vsi glih tak.

Stari Kostanjevičani se še spominjajo črno-žoltih (avstrijskih) časov, ko so meščani še radi nemškutari-li. Takrat so peli pesem malce drugače:

Šelma, šelma, šelma ma,
Schnops is gut für Cholera.

Dve znameniti prireditvi razburjata v pustnih dneh Kostanjevico. Prvo je zbor Perforchavs-a na pustni ponedeljek zvečer. Tu dajeta predsednik in odbor kostanjeviških norcev obračun o svojem delu, predvsem pa se pere umazano perilo preteklega leta — kar je bilo v mestu narobe, vse doživi javno kravi-bilo v mestu norobe, vse doživi javno kritiko.

Na koncu izvolijo nov odbor. Druga imenitna prireditev je Kurentov p o g r e b na pepelnico popoldne. Vmes pa se dogodi še marsikaj.

V torek popoldne prihlamudri na mestne ulice med ved kosmata prikazen, z gonjačem, ki poje starodavno pesem:

Tancaj, tancaj, mikocin,
za potico, za cekin. . .

Kmalu se pojavilo od nekod o r a č i. Dolga vrsta fantičev vleče plug po mestnih ulicah, a muhasti pluzar zdaj pa zdaj sname vlečno vrv s kavlja, da med splošno veselostjo vsa vprega popada na nos. In že se pripodi med hehetajočo se množico šema z jerbasom na glavi. V jerbasu ima polno stare posode, največ pločevinaste. Spretno se spotakne, da jerbas s peklenskim truščem zleti po tleh. V davnih časih je imel verjetno isti burkež stare lončene piskre in drugo posodo v jerbasu, ki jo je razbil. Razbijanje lončenih loncev je imelo prinesiti srečo!

Jerbas s črepinjami, orače in medveda je prispeval kostanjeviškemu pustovanju okoliški kmečki življ. Izrazito mestni značaj pa ima popoldanski otroški "karneval", ko se v sprevedu zvrsti ves mestni drobiž, še tisti, ki ga morajo v sprevedu peljati v vozičkih.

Tudi v K R Š K E M so imeli nekdanj svoj korzo. Radi so ponoreli, beremo v starih zapiskih, in so drug drugemu oponašali, če je kdo med letom kaj napačnega storil. Iz bližnjih krajev, iz Vidma, Leskovca in Rajhenburga so ljudje prihajali gledat njihove burke. Iz leta 1834 pravi tedanje poročilo: V Krškem so pripravljali pustni korzo, graščinski uradniki pa, ko so to čuli, ne ve se, kaj jih je k temu napotilo, so jim hoteli veselje kaliti.

KDO BO MOGEL USTREČI?

Vinko Šinkovec, Dom počitka, pošta Leskovec pri Krškem, želi glasu od sovaščanov: Vinko Avguštin, Peter Kiler in Franc Zaharija. Kdor jih pozna, naj jih opozori na ta oglas.

Rihard (Zlatko) Zimič — kje je? Pred 3 leti se je nazadnje oglašil materi v domovini. Uboga žena zelo trpi, ko ne ve, če je sin živ ali mrtev. Vprašanje nam je poslal msgr. Močnik iz Gorice. Kdor fanta pozna, naj javi na MISLI.

Mirko Sojč, doma iz Zreč pri Konjicah, že več let v Avstraliji, naj se javi na naslov: Martin Rušnik, 25 Skye St., Queanbeyan, NSW 2620.

Na pustni dan zarana pride graščinski birič in okliče iznenadenim Krčanom, da ne smejo zganjati nikakih burk. Ako ne ubogajo, bodo s palicami kaznovani. To je pa bilo, kakor bi sršene razdražil. Hitro so poslali po mestu nasproten oklic, da bodo maškare hodile po mestu kakor druga leta. Popoldne ob dveh, ko je ljudem že vince vnelo živce, jo primaha iz Turna sodnik Galinger in štirje biriči. Začno maškare loviti in jih tirati pred 'rihtahja' Brotmana. Zarečel je kričati "Stuhl heraus, Stuhl heraus", da jim bodo našтели palice.

Meščan Janez Wertel je ostro ugovarjal, sodnik ga je pa udaril po glavi, da je močno krvavel. To je bilo toliko, kot bi ogenj v slamo porinil. Vse se je oborožilo. Na en pot so ležali vsi štirje biriči na tleh, sodnik se je skrnil pod streho, po biričih so pa mahali, kamor je padlo. Še ženske so prihitele iz kuhinj z burkljami, tolkile po biričih in jih z blatom obmetavale. To je bil tako smešen prizor, da ga Krško še ni doživelo.

Drugi dan je prišel sodnik zopet v Krško in dal poklicati Wertelna. Spoznal je, da je prejšnji dan prekoračil meje svoje oblasti, pa je možu dal 6 goldinarjev za odškodnino.

Tako se je vse srečno končalo, celo Krško se je pa na ta račun smejalo še dolga desetletja, šele po letu 1900 so ljudje na to pozabili.

Več tisoč let stara perzijska modrost, zapisana v zdaj mrtvem Pahlevi jeziku, se glasi:

Nekdanji modri možje, ki so poznali razodeto vero, so v svoji prvobitni modrosti dejali: Vsakdo, ki je dočakal 15 let, naj bo možki ali ženska, mora znati pravilne odgovore na naslednja vprašanja:

Kdo sem? Komu pripadam?

Od kod sem prišel in kam vodi moja pot?

Kaj je moja naloga na svetu, kaj je moja dolžnost v življenju in kaj bo moje povračilo v prihodnjem življenju?

Ali prihajam iz nevidnega sveta? Kakšno je bilo moje stanje v tistem svetu?

Ali naj se zdaj držim bogov ali zlodejev?

Ali pripadam poštenjakom ali hudobnežem?

Ali sem človek ali vrag?

Koliko potov je do zveličanja?

Kaj je moja vera? Kje so moje izgube, kje so moji dobički?

Kdo je moj sovražnik, kdo je moj prijatelj?

Od kod nam prihaja dobro, od kod zlo?

Kdo nam pošilja svetlobo, kdo temo?

Kdo nam pošilja dišave, kdo smrad?

Od kod prihaja red, od kod nered?

Kdo nam naklanja odpuščanje, kdo nam odpuščanje odteguje?

DR. I. MIKULA POROČA

Spet in še potujem. V teh nekaj kratkih tednih po povratku sem napravil z vlakom, letalom in avtom 6,000 milj: Sydney — Canberra — Brisbane z okolico — Newcastle — Albury — Melbourne — Adelaide — Port Pirie — Port Augusta — Cooper Pady (v opaljenem osrčju S.A.) — Mildura — Wagga — Tumut — Talbingo — Cooma — Canberra — Sydney.

Sedaj se obeta pastirska pot v Perth in ostalo W.A. ter povratek v Sydney, kar bo spet zneslo 6,000 milj. Moderni promet je spremenil zemeljsko kroglo v eno samo deželo. Da bi le tudi povsod vladala pravičnost, ljubezen in mir! Molimo in žrtvuemo, da bo nekoč vendar tako. Tu smo zaenkrat še složni, kjer niso složni, se bijejo . . .

Vaši svojeci v domovini prosijo: Bolj pogosto dopisujte z nami! Redno dopisvanje je čudovita pomiritev in povezava v ljubezni. —

Vdani I. Mikula.

"NARODNA NEDELJA" v NEW YORKU

Slovinci v New Yorku imajo lastno cerkev že skoraj od začetka stoletja. Ker so pa razkropljeni po vsem mestu in imajo po večini do cerkve zelo daleč, je udeležba pri slovenski maši ob nedeljah majhna. Navadili so se že na svoje bližnje ameriške župnije in tja tudi hodijo k maši.

Lani so se dogovorili, da se bodo pa vendar **op enkrat na mesec** potrudili na "OSMO CESTO", kjer stoji njihova cerkev, se zbrali v takem številu, da bo cerkev polna, in tako pokazali slovensko farno zavest. Tisto nedeljo v mesecu imenujejo zdaj "**narodno nedeljo**".

Ali ni to nekaj takega, kot je pisal za nas v MISLIH pretekli mesec p. Valerijan, čeprav o newyorški "narodni nedelji" še ni nič vedel? Poiščite v januarški številki njegovo pisanje in spet prečitajte! Kaj pravite? — **Ur.**

Misli, February, 1968

Z Vseh Vetrov

MESTO CHICAGO V AMERIKI je v jeseni preteklega leta priredilo veliko mednarodno razstavo "Holiday Folk Fair." Vse narodnostne skupine iz mesta so bile povabljeni k sodelovanju. Odzvali so se tudi Slovenci. Kipar Gorše je razstavil svoja umetniška dela in v njegovem pavilijonu je bila velika slika škofa Baraga. Kake pol milje proč je bil poseben slovenski pavilijon z napisom: This is Slovenia. V tem pavilijonu je bila slika kofa Slomška. Okoli pol milijona ljudi si je ogledalo razstavo, po večini tudi slovenski del. Mnogi so se dali poučiti, kdo sta ta dva slovenska škofa. Tako prodira poznanje naših velikih mož med-tuj narod. Dobiček razstave so Slovenci razdelili med Baraga in Slomška — vsakemu pol za delo v prid njihovih beatifikacij.

ŽENSKA ENAKOPRAVNOST je segla v Ameriki že tako daleč, da tudi v vojaški službi že ni več razlike med moškimi in ženskami. Ameriška armada šteje že blizu 40 tisoč ženskega vojaštva. Pred meseci je predsednik Johnson podpisal nov zakon, po katerem se tudi vojaški čini in napredovanja prav tako delijo kot moškim, vse gor do generala. Predsenik je ob tej priliki dejal: Zakaj ne bi nekoč bila ženska načelnica našega generalnega štaba? Kdo more reči, da ne bo nekoč ženska vrhovna poveljnica vseh naših vojnih sil?

PONOVNO SO TISKALI KNJIGO O SLOVENCIH v Ameriki, ki jo je spisal rajni dr. Kuhar. Izšla je pa pred nekaj leti v zbirki STUDIA SLOVENICA v Washingtonu. Knjiga ima naslov: The Conversion of the Slovenes and the German-Slav Ethnic Boundary in Eastern Alps. V nekaj letih je knjiga pošla in prav za 1200-letnico, odkar so Slovenci začeli spoznavati krščanstvo, je ni bilo mogoče več kupiti. Tako je morala iziti v drugi izdaji in jo je spet dobiti za ceno \$6. V isti zbirki je izšla zadnjič omenjena knjiga o kraški zemlji okoli Knežaka in Ilirske Bistrice.

VSAKO MINUTO ZA TRI METRE se premakne veliki kazalec na uri, ki jo imajo na letališču mesta Durbana v Južni Afriki. Je pa tisti kazalec tudi dolg nič manj kot 28 metrov in še malo. V eni uri napravi 179 dolgo pot. Premer številčnice na uri je dolg 60 metrov. Skoraj ni treba povedati, da to ni kaka žepna ura.

ZA IZBIRO ŽENINA so japonska dekleta zamislila splošne in ožje volitve. Ija Tinitaka v Tokiju je tak primer. V časopis je dala oglas s sliko, da išče ženina. Dobila je 87 ponudb. Iz teh je izbrala 11 fantov in jih povabila k materi na čaj. Morali so priti večkrat. V teh "ožjih volitvah" si je končno izbrala

enega in se z njim poročila. Vsi ostali ponudniki so morali ponovno v 'splošne' in nato "ožje" volitve. Vršijo se kar naprej, zakaj tudi fantje si iščejo neveste po časopisih. Še pred zadnjo vojno in nekaj časa po njej so se pa takih "volitev" udeleževali samo starišnji ženinov in nevest.

URA SE MU JE POKVARILA, pa je ni nesel k urarju. Vrgel jo je v smeti in si kupil novo. Saj tudi umazanega krožnika ne pomije, vrže ga v smeti in za naslednji obed ima že novega. In še polno takih reči, ki so iz plastike. Beremo, da so take ure že na trg ali pa prav kmalu bodo. Pokvarijo se sicer tudi te, za večnost niso izdelane. Ni pa povedano, kako kmalu se pokvarijo. Naj jih preizkusijo drugi, midva bova zaenkrat obdržala še stare, kaj se ti zdi? Če se te pokvarijo tako brž kot krožniki, počakajva rajši.

ČEŠKE JASLICE iz moravske vasi Trebolhovic so kazali na svetovni razstavi v Montrealu. Vzbujale so veliko pozornost. Posebna zanimivost teh jasic je, da se figure premikajo. Sv. Jožef poganja z nogo Jezuščkovo zibko, kukavica se prikaže in zakuka, trije modri hite v Betlehem, pastirci prinašajo darove. Premikanje v jasicah je mehanično in neokretno, vsak gledalec je pa videl za temi gibi živo misel, ki je jaslice upodobila.

O PODGANAH SO DOGNALI, da so 50 krat starejše kot človeški rod. Današnje so torej potomke milijonov in milijonov rodov. Ostale so pa podgane in prav to nam ni kaj všeč. Človek jih preganja, odkar se je njihove prisotnosti zavedel, pa jih baje danes živ na svetu še malo več kot ljudi: okoli tri milijarde in pol. Šteli jih seveda niso, le "cenijo" jih na toliko. Zanimanje za podgane izvira od tod, ker so nevarni zdravju in povzročajo kužne bolezni. Pred nekako 50 leti so "črna smrt" v Evropi povzročile podgane in umrlo je v 5 letih nad 40 milijonov ljudi. Bolje povedano: ne povzročajo bolezni podgane naravnost, ampak podganske bolhe, ki jo prenašajo s podgan na ljudi. Tudi danes je te nevarnosti še mnogo po svetu. Podgane same pa požro vsako leto 20% vsakovrstnega žitnega zrnja po svetovnih njivah.

SVETOVNI STROKOVNJAKI ZA ČEBELARSTVO še danes štejejo slovenske čebelarje med najboljše na svetu. Slovenijo sta v zadnjem času obiskala A. Kehrle iz Anglije in dr. Meyn iz Bonna na Nemškem. Ta je vzel s seboj vzorce slovenskih čebelnic matic za raziskovanje. Tudi ta dva sta potrdila, da imata slovenska (kranjska) čebela od vseh svetovnih čebel najdaljši rilček, zato lahko kar najbolje izkoriščata medeno pašo.

IMIGRANTSKE OBLASTI V AVSTRALIJI so začele uvidevati, da je treba novo in večjo pozornost posvetiti tistim priseljencem, ki v novih okoliščinah postanejo umobolni. Njihovo število je baje nepričakovano veliko. Vlado Immigration Department se v preteklosti ni dosti bavil s temi primeri. Prišli so pač na en ali drug način v umobolnico in počasi ozdraveli, ali pa tudi ne. Poleg tega so bili navezani na pomoč od strani rojakov, od ljudi istega jezika in narodnosti, kar pa je bilo seveda čisto neobvezno in odvisno od dobre volje raznih narodnostnih organizacij ali privatnikov. Zdaj oblasti razmišljajo, kako umobolnim pomagati s skupnim naporom — ob tesnem sodelovanju oblasti in privatne podjetnosti. Pravijo, da so vse možnosti dane, nerešeno je le še vprašanje — denarja.

TURKOV SI AVSTRALIJA ŽELI v svojo deželo, pa se jih tudi po malem boji. Od nekod morajo priti novi in novi imigrantje, četudi iz Turčije. Najhujši belokožci res niso, pa tudi pravi Azijatje ne, Evropa jih je že precej obliznila. Na delo hodijo v srednjo Na dale hodijo v srednjo Evropo in po poročilih so kar dobri delavci in se tudi vedejo kot ljudje. Avstralija ima že sklenjen dogovor s Turčijo za izseljevanje na ta kontinent. Pričakujemo jih zaenkrat 2,000, potem se bo videlo. Nekaj skrbi je zaradi njihove vere, ki v Avstraliji ni kaj prida organizirana, zaradi prehrane, ki jim tukajšnja najbrž ne bo odgovarjala, pa tudi zaradi jezika, ker se baje Turki težko naučijo kaj takega, česar jih ni mati učila. No torej — bomo videli!

MIR NI PACIFIZM — miroljubnost za vsako ceno — je zapisal Pavel VI. v svoji božični poslanici, v kateri predlaga dan novega leta za "dan miru". Nadalje pravi: Delo za mir ne sme skrivati v sebi nizkotne in plesnobne zamisli življenja. Nasprotno: delo za mir proglašaja najvišje in splošne vrednote življenja: resnico, pravico, svobodo in ljubezen. Na žalost vidimo mir resno ogrožen in čutimo nevarnost strašnih dogodkov, ki morejo postati katastrofalni za cele narodne in morda celo za velik del človeštva.

V DIPLOMATSKI SLUŽBI JUGOSLAVIJE so naslednji Slovenci: Bojan Polak veleposlanik v Vzhodni Nemčiji, Vlado Šestan v Pakistanu, dr. Žiga Vodušek v Iranu, Stane Kolman v Mongoliji, Iztok Žagar v Senegalu, Milan Vesišnik v Maroku. Anton Vratuša je vodja delegacije pri Združenih Narodih. Slovenske generalne konzule imajo pa mesta: Trst, Celovec, Chicago in Pittsburg v ZDA. Ostale konzulate po svetu zasedajo: Srbov 5, Hrvatov 7, Makedoncev 2, iz Črne gore 2 iz Bosne-Hercogovine 2.

NA ŠVEDSKEM je moral star možak pred sodnijo pričati, ker je videl, kako se je izvršil neki zločin. Sodnik mu je rekel: Opišite nam natančno, kako tečejo stopnice v vaši hiši, da bomo lažje razumeli, kako se je tisto zgodilo. — Mož je mislil, kaj bi rekel, se popraskal za ušesi in odgovoril: Takole je. Če hočem iti v gornje nadstropje, tečejo stopnice z mano navzgor. Če pa hočem priti spet dol, tečejo v čisto nasprotni smeri. — Ob drugi priliki je sodnik vprašal starše mladega zločinca: Povejte nam iskreno, ali si je vaš sin sploh kdaj služil kruh v potu svojega obraza? Oče je odgovoril: Tega niti mogel ni, kjer je že od nekdaj v naši rodovini, da se sploh ne potimo. Zdravniki nam tega ne morejo razložiti, ali bi nam mogli vi?

OTOČEK NAURU — kje je? Malokdo bi ga brez posebnega iskanja pokazal na zemljevidu. Saj je manj kot majhen, kar mičken je. Meri nekaj nad 5,000 akrov, ljudi ima dobrih 6,000. Toda če hočemo biti doma vsaj v zemljepisju, če že ne v svetovni politiki, se bomo morali z njim seznaniti. S prvim februarjem tega leta je namreč Nauru postal neodvisna, samostojna in nedotakljiva država. No, če ravno kdo hoče, racimo državica. S tem pa ni rečeno, da se Nauručani "gredo državo" — imajo jo, pa amen!

VLADNA POMOČ KATOLIŠKIM ŠOLIM v Avstraliji je že skoraj prenehala prihajati s koraki, zdaj že kar skoke dela. Kengurujski skok je napravila prav te tedne, ko je delavska stranka (A.L.P.) v New South Walesu obljubila majhne čudeže, če bo po volitvah v februarju prišla na vlado. Tega skoka se je liberalna stranka ustrašila in mu skuša odvzeti nekaj ton moči. Zanimivo je ob tem prerekanju pomisliti na nekaj let nazaj, ko ni bilo ne korakov ne skokov. Le žal, da niti koraki niti skoki ne prihajajo iz resničnega prepričanja, ampak v prvi vrsti iz strankarsko-političnih nagibov. Upajmo, da bo tudi to počast minilo.

DOBER NAUK ZA PUST

Pepe Metulj

Po pameti ga pijmo,
življenje z njim zalijmo.
Preveč pa le nikar,
če zdravja nam je mar.

Ko ploha vrt zalije,
za rožo roža gnije.
Življenja tvoj'ga vrt
prav kmalu zropa smrt.

Zares je dobra pamet,
še stokrat bolj kot žamet.
Pregovor te uči,
le kar zapomni si!

KAREL MAUSER BI HOTEL BITI KOROŠEC

(Izčrpek iz članka)

ŠE IMAM V OČEH ZADNJO PODOBO Koroške, ko sem jemal zadnje slovo od te lepe zemlje. Ko sem zadnjikrat lovil v ušesa pojočo koroško govornico, mi je bilo grozno hudo. Zelo ljubim svoj dom, tisto pest slovenske revščine, ki se mi zdi posebno zdaj v tujini tako lepa. In vendar, ko bi ne bil doma na Gorenjskem, bi želel biti doma v Rožu, na Zilji ali pa v Podjuni na Koroškem.

Marsikomu se morda zdi, da je govorenje o Koroški neumno in brez pomena, da slovenski življenj tam umira, da ne bo dolgo, ko bodo mrtvo Koroško dali v krsto in jo zagrebli. Vendar ni tako. Da, želeli so in še žele, da bi slovenstvo na Koroškem umrlo. Toda prišla je ura, ko je pest udarila v to slovensko življenje, zatrla tisto, kar je po slovensko samo še dišalo, in dvignila, kar je bilo še zdravo in močno. In danes Koroška diši kot roža v prvem brstju.

Življenje iz dneva v dan raste; krepi ga podpora ameriških Slovencev. Krepi ga. Res je, duhovi so se razločili, toda več kot jasno je, da je bilo to nujno potrebno. Danes postaja Koroška spet kulturno središče; celovška Mohorjeva družba povezuje raztresene ude po svetu in postavlja na noge tradicijo, ki je bila v nevarnosti, da zaspi. Ne moremo pozabiti, da je bilo treba graditi na razvalinah s praznim žepom in da so nosilci imeli od vsega samo idealizem.

Ovire na vseh straneh. Politična razklanost je mešala duhove, nasprotniki so rasli tu in tam, toda močna vera in upanje sta pognala prvi sad, ki ga moramo biti veseli vsi Slovenci. Slovenske knjige Mohorjeve družbe romajo po svetu in bude znova tisto prijetno zavest slovenske skupnosti in domačnosti.

Ko sem pred odhodom s Koroške stal pred ograjenim vojvodskim prestolom, mi je bilo bridko. Pastir je pasel krave okoli njega in ljudje so hodili mimo kakor mimo kamna, ki ga je pustila voda, ko je spremenila strugo. Gledal sem z mahom porasli sedež in zdelo se mi je, da vidim ravnino okoli polno slovenskih kmetov in pravico za vse enako. Stoletja so pretekla od zadnjega ustoličenja. Vojvodski prestol je osamel, ogradili so ga z bodočo žico in Pravica je dobila dva obraza.

Zgodovina se ne piše od danes. Zgodovina tudi ni samo večeraj. Zato je treba pri presoji koroškega vprašanja iti daleč nazaj. Mirno presojojajoč človek

je moral obsojati ravnanje tistih, ki bi morali rehati pravico po božji volji, pa so se dali voditi šovinizmu. Danes bi radi zmignili z rameni in kakor farizeji pokazali tujcu, da na Koroškem ne govorijo slovensko, temveč "windish" in da o slovenstvu je neumno govoriti, ker ga na Koroškem ni.

Razvoj na Koroškem pa kaže drugače. Slovenstvo rase, slovenska pesem pa doživlja veliko zmoglost. Lahko je mrtve pokopati, teže pa žive ubiti. To nasprotniki slovenskega življenja na Koroškem živo čutijo, zato si na vso moč prizadevajo, da bi življenje vsaj zavirali. Že to je močan dokaz, da naš življenj na Koroškem uspeva in da se svoja življenja tudi globoko zaveda. Zakaj bi ga sicer tiščali k tlom? Kdor je mrtev, se tako nikoli več ne dvigne.

Sliko novega škofa v Ljubljani, dr. Stanka Leniča, nam je poslal Stanko Susteršič. Škofovo geslo v njegovem grbu je v slovenščini in se glasi: V BLAGOR GOSPODOVE ČREDE. Novi škof se je rodil l. 1911 v župeči vasi, župnija Cerklje ob Krki. Tako je vendar prišel do škofovske službe spet enkrat — če ne kar prvič — Dolenjec!

AKCIJA ZA DOM

NAŠE DECEMBRSKE AKTIVNOSTI so za nami. Življenje se nam je spet nekako normaliziralo. Pa pogledjmo nekoliko v bližnjo preteklost, da vidimo, če ni bilo morda naše delo zaman.

"Akcijska" je stara tri leta in pol. V tem obdobju smo kajpada imeli svoje "ups and downs." Nedvomno pa smo oživili naše poprej zaspano družabno in kulturno početje. Tega nam nihče ne more utajiti. Uvedli smo tudi marsikatero novost med rojake.

Pri vsem tem moram priznati, da smo se večkrat res nekako zaman potili. **Dajali smo preveč, prejeli premalo.** Na primer: novoletni bal! Kaj vse smo dali! V blagajno smo pa spravili \$94.63. Isti večer nam je pa zabava v Guildfordu prinesla \$445-21. Moje mnenje pa je: kadar kaj nudimo, smemo tudi kaj pričakovati. Zato pošljite svoj dar za DOM — pričakujemo ga!

Naj omenim, da je finančno stanje Akcije bilo na dan 31.1.1968 \$7767-46. Ali mislite, da smo Slovenci v Sydneyu zmožni do četrte obletnice Akcije — 20. julija 1968 — doseči vsoto \$9,000? Jaz sem optimist, imam pa svoje pomisleke. Pač poznam razmere. Iznenadite me!

Eno vedite: uspeh ne zavisi samo od akcionarjev, ampak od nas vseh. To naj bo merilo naše zrelosti in zavednosti. To naj bo tudi naš načrt!
Za Akcijo: Rudi Brežnik.

NOVI DAROVI ZA DOM

\$89-50: Tomaz Možina;

\$20: Nikola Žic; \$12: Fred Brežnik; po \$10: Franc Kavčič, Ivan Žižek, Ivanka Perko, Jože Kostevc; po \$5: Janez Šveb, Matija Merlak, Angel Batič; po \$2: Slavko Fabijan, Janez Kern, Ida Miličević; po \$1: Mirko Ritlop, Rafaela Bernes, Peter Selak, Hilda Wirth. — Iskrena hvala!

Misli, February, 1968

AKCIJA ZA DOM

prijazno vabi na

PUSTNI KARNEVAL

v soboto 2. marca ob 8. zvečer

MASONIC HALL, Guildford, NSW

Maske dobrodošle. Pripeljite s seboj prijatelje!

POSEBNA OZNANILA

PEVSKE VAJE — mešani zbor — pod vodstvom g. Klakočerja se zopet vrše vsak petek o **pol osmih zvečer** v cerkveni dvorani sv. Pavla, 100 Gurney Rd, Villawood, Novi pevci in pevke vabljeni in dobrodošli!

SLOMŠKOVI ŠOLI za pouk otrok v slovensčini sta spet začeli delo. Ona v Cabramatti, farna šola na Park St., ima pouk **ob sobotah od 12:45 naprej**, v Paddingtonu pa ob **nedeljah od 1:30 naprej**. — Novi šolarji vabljeni. Informacije daje društveni predsednik Jože Čuješ, telefon 71-5619.

DVORANA NA PONUDBO — "The East Wind Garden Hall", 38 Chandos St., Ashfield, NSW, daje v najem svoje prostore za razne prilike: zborovanja, prijateljske sestanke, svatbe, krstnitke itd. Sprejme največ 150 ljudi. TEL: 79-2423.

AKCIJA ZA DOM

VAS VABI NA

RAJANJE NA LADJI OB LUNINEM SVITU

V SOBOTO 17. FEB. OB 7:30 ZVEČER
ZBIRALIŠČE PRI NO. 2. CIRCULAR QUAY
VOLITVE KRALJICE IN NEPTUNA I.T.D.
RES NE SMETE ZAMUDITI.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: 31-3655

Naslov: 66 Gordon Street, Paddington,
N.S.W. 2021.

Službe božje

Nedelja 18. febr. (tretja v mesecu):

Leichhardt (Sv. Jožef) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. pop.

Nedelja 25. febr. (četrt):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15

Nedelja 3. marca (prva):

Blacktown (stara cerkev) ob 10:15

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 10. marca (druga):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 6. pop.

Nedelja 17. marca (tretja):

Leichhardt (sv. Jožef) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. pop.

K MOLITVI ZA DOMOVINO!

V NEDELJO 10. marca ob 2. popoldne bo zopet ura molitve v kapeli sv. Frančiška v Paddingtonu. Ker bo že v postnem času, bomo opravili skupno pobožnost križevega pota. Ako bo udeležba v postnem času večja kot navadno — to bi bilo zelo želeli — se iz kapele lahko preselimo v cerkev.

Na splošno je v tem letu namen naših molitev za domovino: **uspeh dela za beatifikacijo Slomška in Baraga**. Organizirajmo se nekoliko! Imenujmo se: **Slomšek-Baraga krožek!** Nič pravil, nič odbora, nič udnine — samo k molitvam prihajajmo. — P. Bernard.

Nedelja 24. marca (četrt):

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15

Nedelja 31. marca (peta v mesecu, TIHA):

Leichhardt, (sv. Jozef) ob 10:30

HAMILTON N.C. ob 6. pop.

IZ PISMA ŠKOFOV JUGOSLAVIJE

Tudi danes mnogi, kakor nekdanj Pilat, včasih ravnodušno, včasih tesnobno postavljajo vprašanje: Kaj je resnica?

Mnoge mučijo dvomi, mnogi so pa "odpadli od vere", kakor bi rekel sveti Pavel.

To ni čudno, če pomislimo, kako se v sodobni družbi žali človeško dostojanstvo in si vse prizadeva, da se ustvari v dušah razpoloženje za nevero.

Radi bi pregnali človeku iz glave vsako misel o večnem božjem Bitju; o Jezusu Kristusu se po nekaterih knjigah piše, da je bajka in sploh nikoli živel ni.

Tako torej sodobni človek, ves potopljen v neštete opravke, misli in dela načrte, ponosen na svoje stvaritve, zraven tega pa slabo poučen v veri in ves nagnjen k temu, da se oprsti višjih нравnih načel, zelo podleže skušnjavi nevere.

Prav je zapisal sveti Pavel: "Pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo začehljanje ušes kopicili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvracali od resnice, obračali pa se k bajkam."

Tajenje Boga nekateri skušajo opravičiti z znanstvenimi razlogi. Mi škofje tudi tokrat slovesno povemo, kakor je storil tudi drugi vatikanski cerkveni zbor, da med trdnimi resnicami znanosti in resnicami vere ni nasprotja.

Dokler ostaja znanost na svojem področju, je objektivna in brez predsodkov, ne podira nobene verske resnice. Bog ne more sam sebi nasprotovati v tem, kar nam sporoča po delih stvarjenja in kar po nadnaravnem razodetju.

Zato bomo mi, ki verujemo, vsak dan posamezno in v skupinah veselo molili svoj CREDO — VERUJEM, da tako izpovemo trdno prepričanje: hkrati pa, da dajemo živemu Bogu zadoščenje za vse žalitve, ki mu jih povzročajo nevera, in za vse kršitve njegovih pravic in njegove časti.

DAROVI ZA SESTRSKO HIŠO

V januarju smo prejeli naslednje darove: po \$10: druž. Gašperin, Marija Kos; \$9.50: neimenovana; \$8: Julij Bajt; po \$5: Margaret Hatežič, Franc Stare; \$4: Miro Colja; \$3: Agata Schuller; po \$2: S. Fabian, Norma Kogovšek, Jožef Čuk, Marija Devetak, Jože Ferbežar, Franc Klemenc, Janko Pirjevec, I.S., neimenovana; \$1 Rafaela Bernes.

Iskrena hvala in Bog plačaj vsem. Zopet bodo običajne molitve in sv. maša za te in prejšnje dobrotnike. — Za lansko leto sem nastavljal cilj sklada za sestrski samostan \$6000. Hvala Bogu in dobrotnikom — vsota je dosežena in presežena, saj ima trenutno sklad polnih \$8.000. Nadaljnji cilj je deset tisoč do polovice tega leta. Če bo šlo naprej po tempu kot doslej, bo ta cilj lahko dosegljiv. Pokažimo, koliko nam je za to skupno versko-narodno zadevo! — P. Valerian.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Alan Silvan Škofic, West Wollongong. Oče Ciril, mati Mara r. Leban. Botrovala sta Anton in Jožefina Rosenbach — 10. 12. 1967.

Nataša Roš, Corrimal. Oče Aleksander, mati Milena r. Šinkovec. Botrovala Peter in Olga Kucelj — 10. 12. 1967.

Maria Klanček, Waverley. Oče Maks, mati Neva r. Baničević. Botrovala Boris in Maria Borovina — 10.12.1967.

Anthony Vučko, Camperdown. Oče Alojz, mati Marija r. Schaffer. Botrovala Ernest in Marija Kovač — 16.12.1967.

Mark Andrew Rejc, Willoughby. Oče Jože, mati Elaine r. Hunter. Botroval Jože Lasič — 17.12. 1967.

Josip Nikola Vertel, Leichhardt. Oče Franc, mati Angela r. Unkovič. Botrovala Ivanka Mirkovič — 1.1.1968.

Edward Walter Nicholas Saulig, Lakemba. Oče Gualtiero, mati Olga r. Hrovatin. Botrovala Fortunato Miotti in Marta Ronchin — 28.1.1968.

Marino Jože Maršič, Queanbeyan. Oče Jože, mati Terezija r. Zupančič. Botrovala Jože in Hilda Lebar — 28.1.1968.

Barbara Marija Kovač, Wentworthville. Oče Ernest, mati Marija r. Pušpan. Botrovala Alojz in Marija Vučko — 3.2.1968.

Magda Ester Tomšič, Guildford. Oče Jože, mati Danica r. Štajber. Botrovala Vinko in Jožefa Joželj — 4.2. 1968.

Misli, February, 1968

V BLAG SPOMIN IN MOLITEV

M. ROMANA TOPLAK

Redovnica frančiškanskih sester
Rojena 1. aprila 1887 pri Sv. Antonu
v Slovenskih Goricah
Umrla 15. januarja 1968 v Melbourne, Vic.
VEČNI POKOJ DAJ JI, GOSPOD!

Karen Šajn, Georges Hall. Oče Anton, mati Anica r. Milavec. Botrovala Jordan in Rozalija Belich — 4.2.1968.

P o r o k e

Franjo Čuček, Popovača, in **Frančiška Pukmajster**, Strmec pri Vojniku. Priči sta bila Milan in Marija Lalič — 21. 11. 1967.

Jože Furlan, župnija Col, in **Marija Sirotko**, župnija Leskovec pri Krškem — 2.12.1967.

Vlado Gomboc, Sv. Jurij (Rogaševci), in **Uršula Primožič**, Tržič. Priči Rudi in Ida Čehovin — 9.12.1967.

Josip Kuščer in **Marija Cencič**, oba iz župnije Borjana. Priči Zdravko in Dragica Valenčič — 22.12.1967.

Slavko Prinčič, župnija Kozana, in **Slava Karlič**, župnija Tupljak (Istra). Priči Srečko Tomič in Rajko Kardum — 30.12.1967.

Štefan Bobičanec, Vrtišinec, in **Jelena Kukovec**, Podturen. Priči Martin Selja in Jože Kukovec — 31.12.1967.

Jožef Karl Neukam, Maria Lankovitz (Austrija), in **Silva Štefanec**, Celje. Priči Oswald Rainer in Herman škornik — 27.1.1968.

NEW SOUTH WALES

Newcastle. — P. Valerijan nas je podregal, da bi tudi pri nas napravili kaj takega, da bi bilo vredno popisati za javnost. To me je spodbodlo, da pišem. Res je, da smo Slovenci okoli Newcastla bolj tihi. Drži pa tudi, da največkrat nimamo kaj poročati. Vendar čisto zaspali le mi nismo. V preteklem decembru smo priredili lep piknik za društveno članstvo in tudi Miklavž se je spomnil naših otrok ter jih prijetno obdaroval. Da pa na splošno Slovenci v naši okolici nismo tako živahni v društvenih zadevah kot drugod, pa res ne vem, komu bi pripisal krivdo. Vsak se je nekako zaprl sam vase. Društveni odbor je dolgo prirejal zabave, med udeleženci je pa bilo navadno malo Slovencev. Podobno je s službo božjo. P. Valerijan je splošno jako priljubljen med nami, udeležba je pa mnogo premajhna. To lahko zatrdim, ker sem skoraj vedno prisoten. Pred časom je pripeljal s seboj znanega "čarovnika" g. Angela Parmo, ki je imel prav zanimivo predstavo v dvorani. Na prste sem lahko preštel prisotne. Tako sem se prepričal, da krivda za neuspehe pri nas ne pade le na odbor, krivi smo več ali manj kar vsi. Ni nas tako malo in tudi siromaštva med nami ni, največ je brezbržnosti. Morali bi se zavedati, da en sam ali dva ne moreta dosti, uspeh je odvisen od nas vseh. Kaj ko bi se v tem novem letu spet bolj zavzeli za skupnost in se zavedeli nalog, ki jih kot Slovenci imamo? K temu pozivljam rojake in vsem voščim srečno novo leto 1968. — **Franc Emersic.**

Concord. — Dragi rojaki in rojakinje! Danes vam tole povem. Če bo p. urednik držal besedo, boste v februarjski številki videli, da je Pepe Metulj postal pesnik. Le dobro prelistajte MISLI, tudi jaz jih bom. Sem zapisal, če bo pater držal besedo. Včasih je ne drži, nekaj obljubi, potlej se pa premisli, izgovor že najde. Pa tudi pozabi katerikrat kaj, pa tega potem ne prizna. Naj vam povem, kako je oni dan z mano naredil. Imel sem z njim dogovor, da bo ob določeni uri sedel pri telefonu in čakal na moj call. Zvonim, zvonim, na onem koncu pa nič. Malo kasneje spet kličem, spet nič. Šele drugi dan se mi je oglasil, pa sem mu očital, da ni držal besede, ali je pa pozabil. Pa mi zabrusi nazaj: Zapomni si, Pepe, da urednik nikoli nič

ne pozabi. Zgodi se pa, da na verigi svetovne in domače zgodovine, ki teče mimo mene, tu ja tam kakšen obroček po nesreči zdrsnje za mojim hrbtom in takrat res ne vem, pri čem sem. To se pa ne pravi, da sem kaj pozabil. Kriva je zgodovina, ki se za moj hrbet skriva. Tak izgovor je naš možakar napravil. Kakšnega bo imel, če moje pesmi ne bo natisnil, vam bo prihodnjič povedal prijatelj vas vseh — **Pepe Metulj.**

Glebe. — Četrto prikazanje nebeške Gospe se je imelo vršiti dne 17. avgusta 1917. Po poročilih tedanjih časopisov se je zbralo na znanem kraju 18.000 ljudi. Čakali so otrok, treh pastirčkov, toda ni jih bilo od nikoder. Niso mogli priti, ker jih je krajevni župan odvedel na zaslišanje. Ljudje so slišali neko eksplozijo in opazili majhen oblak, ki se je spustil nad drevo, kjer se je Marija navadno prikazala. Za spremembo se je otrokom prikazala naslednjo nedeljo, to je dne 19. avgusta. Pritožila se je nad hudobnostjo ljudi in naročila molitev za grešnike. Mnogo duš se pogubi, ker nimajo nikogar, da bi zanje molil, je povedala. Tudi je napovedala, kakšno znamenje bo na nebu za pričetek druge svetovne vojne. Res je prišlo znamenje: v noči od 25. do 26. jan. 1938 je bila vsa Evropa v svetlobi kot od žarometa. Znanstveniki so svetlobo imenovali "Aurora Borealis". Gotovo je bilo to, obenem pa napovedano znamenje za začetek doslej največje katastrofe sveta. — **Peter Bizjan.**

AUSTR. CAPITAL TER.

Canberra. — Težko čakam na lepo povest HER-TA. Brala sem jo že, ko je izhajala kot podlistek v DRUŽINI. Ko je zdaj izšla v knjigi, bi jo zelo rada spet čitala. Upam, da kmalu pride. — Zelo me zanima, če boste letos spet nudili v MISLIH toliko lepega branja kot doslej. Vse je jako zanimivo. Rada bi pa opozorila na nekaj, kar mi je prava uganka. Pred časom sem brala knjigo g. Zaletela "Po Indiji sem ter tja." Opisuje "svete" krave v Indiji kot veliko zlo. V MISLIH sem pa videla mnenje misijonarja g. Ehrlicha, ki pravi, da je o tistih kravah veliko pretiravanja. Tako je trdil na obisku v Kopru. Pravi, da jih je mnogo manj kot si drugod predstavljajo in da niso noben hud problem. Komu naj vjamem? — **Rafaela Kobal.**

PRIPOMBA: Tudi mene je mnenje g. Ehrlicha začudilo. Mislil sem si, da povsod v Indiji ni povsem enako, pa oba govorita, kot sta pač kje videla. Toda počakajmo. Ko bo p. Poderžaj tole bral, bo gotovo tako ljubezniv, da nama bo razložil, kako moreta dva očitavca tako različno trditi. — **Ur.**

VICTORIA

St. Albans. — Za januarsko številko sem napisala nekaj o našem Miklavžu in Božiču. Bila sem pa prepozna in ni moglo v list. P urednik mi je naročil, da moram za februar kaj drugega napisati. Ne vem, kaj bi, ko zdaj ne gremo več tako pogosto k slovenski službi božji v Kew in tudi drugače ne med Slovence tam. Smo se navadili že kar na službe božje tu v St. Albansu, ki so za vse zelo številne narodnosti in smo vsi dobrodošli. Večkrat tudi igram na orgle, da lažje pojemo. Pa še nekaj italijanskih pesmi sva se naučili s Cvetko, da pomagava s petjem pri njihovi maši. Tako se imamo tukaj. V nekem dopisu lani sem omenila, da se bom potrudila za dosego štipendije, to je Scholarship. Hvala Bogu, dosegla sem to in bom mogla naprej v šolo hoditi. Učiti sem se morala veliko, zato tudi ni bilo od mene dopisov v MISLIH. Lep pozdrav vsem! — **Jožica Ursič.**

Pascoe Vale. — Moram se javno zahvaliti za tako redno pošiljanje MISLI. Že 12 let nam prihajajo brez pomote, mesec za mesecem. Vselej smo jih veselili in vselej nam zelo ugajajo. Tudi knjige Mohorjve družbe so spet zelo lepe. Med njimi je tista od g. Vinka Zaleteta velike vrednosti: PO DALJNEM VZHODU. Uživala sem jo prav tako, kot bi bila sama na potovanju tam. Niti besedice ni preveč in niti en stavek me ni dolgočasil. Prav tako kot to knjigo sem pred leti z užitkom brala Vinkovo "Sem ter tja po Indiji". Kar se pa tiče povesti, ki jih tudi rada berem, moram reči, da v prvi vrsti cenim dela Karla Mautnerja. Najlepši pozdrav vsem. — **Marcela Bole.**

Clifton Hill. — Pošiljam novo naročnico in želim, da bi se tudi drugi zavzeli za nabiranje novih. Zavedajmo se, kako velikega pomena je list, ki tako redno obiskuje rojake, pa naj bodo se tako razkropljeni po Avstraliji. Jaz mu želim iz vsega srca, da bi se dolgo vztrajal pri svojem lepem poslanstvu, zato naj bi pa tudi vsak nas rojak bil narocen na ta list. Nagovorimo še tega in onega, da se naroči, ker je še kar dosti takih, ki se ne odločijo za naročbo. Dobra beseda bi morda le našla dobro mesto. Pozdravlja rojake dolgoletna naročnica **Franciska Klun.**

Misli, February, 1968

St. Albans. — Sredi pobožnih počitnic smo morali na pogreb č.m. Romane. Zbralo se nas je dosti lepo število. To je znak, da smo jo ljubili in radi imeli med seboj. Tudi ona nas je rada imela. Ko smo se Uršičevi selili v St. Albans, jo je kar bolelo, ker je vedela, a se bomo potem bolj redko videli. Res, še ko je bila v bolnišnici, sem jo le enkrat obiskala, zraven pa obljubila, da še pridem. Ko sem pa hotela iti drugič, mi je s. Silvestra povedala, da je že v neza-vesti. Prav tako se mi je zgodilo leta 1962, ko je ležala v bolnišnici s. Baptista Fabčić. Obiskala sem jo in obljubila ponoven obisk. Ko sem pa prišla drugič, me niso pustili k njej, je ravno umirala. Za obakrat mi je žal, da sem zamudila in se nisem malo bolj potrudila. Trdno pa upam, da se bomo vesele spet videle v Očetovi hiši, kamor želim priti za njima. Zavedam se pa, da sta obe imeli prav, ko sta mi ob zadnjem obisku ponovno zatrjevali, da moramo trpeti in znati potrpeti, če hočemo doseči nebesa. Naj obe blagi duši počivata v večnem miru! — **Marija Uršič.**

Brunswick. — Iz srca želim MISLIM veliko uspeha tudi v tem letu. Popolnoma se strinjam s povišanjem naročnine. Temu pismu prilagam tudi "finančno" priznanje za posrečeni dovtip o uredniku, upravniku in pleši. — **Antonija Nemeč.**

POZDRAVLJENA MED NAMI V SYDNEYU!

Dva odlična rojaka sta se okoli svečnice nastanila v Sydneyu — upamo, da za stalno. Prvi se je po več letih vrnil med nas, drugi je sploh prvič zagledal našo dolgo vas.

DR. MIHAEL COLJA, že splošno znani zdravnik, se je z družino preselil iz Ettalonga, NSW., v Fairfield, sydneyško predmestje, in vrši zdravniške posle na naslovu: **36 Station Street, Fairfield.**

DR. ZVONIMIR HRIBAR, ki je doslej živel z družino v Albury-ju, NSW, je sprejel ponudeno mu mesto profesorja na sydneyškem Technical College-u. Službo je že nastopil, družina mu je zaenkrat ostala na prejšnjem mestu. Stanuje pri znanjih v Carltonu.

Obema odličnima rojakoma iz vsega srca: **DOBRODOŠLA!** Da bi se z družinama vred dobro počutila med nami!

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

V LANSKIH MISLIH v drugi polovici leta je bilo brati izpod peresa g. Jagodica o slovenskem grbu, da obstoji iz treh zvezd in čolna, ne pa polmeseca. To misel sem imel pred seboj prvič, nikoli poprej je nisem slišal. Pa jo tudi popolnoma zanikam.

Vzemimo v Ljubljani spomenik Iliriji na Napoleonovem trgu. Spomenik je iz kvadrov hvarskega marmorja, na njegovem vrhu je pritrjen slovenski grb: tri zvezde in polmesec. Bral sem že mnoga mnenja o tem spomeniku, tudi kritike, nihče pa ni jemal tistega polmeseca za "čoln".

— ★ —

Beograd ali Belgrad? Mislim, da je oboje enako pravilno. Morda Slovenci rajši pišemo Beograd zato, ker njegovo ime tudi tako izgovarjamo. Mednarodno pa poznajo le Belgrade. Tako ima tudi odlični GREAT WORLD ATLAS, ki ga je izdal Readers Digest. Vsa slovenska imena so zabeležena v pristni slovenščini, torej z vsemi č ž š. Beograd je zabeležen v tej obliki, a pod njo z manjšimi črkami: Belgrade.

Službeno je pač v Jugoslaviji Beograd, a vsak narod si prikoji lastna imena po svojem okusu. Saj tudi na primer Monakovo pomeni nam toliko kot Nemcem München.

(Torej Slovencem Belgrad isto kot Srbom in Hrvatom — Beograd! Ur.)

— ★ —

Pred meseci smo v časopisih brali, da je švedski kralj na predlog parlamenta in švedske Akademije znanosti in umetnosti podelil "Nobelove nagrade" raznim strokovnjakom, ki so se v preteklem letu izkazali zasluzne za znanost, literaturo, ohranitev miru itd. Nobelova nagrada velja za najvišje priznanje v raznih smereh splošno cloveskega kulturnega udejstvovanja. Leta 1958 se je prvič zgodilo, da je Nobelovo nagrado dobil katoliški duhovnik, belgijski dominikanec p. Dominik Pire, in sicer za plemenito delo ljubezni do bližnjega.

Kako je prišlo do podeljevanja Nobelovih nagrad?

— ★ —

Alfred Nobel se je rodil v Stockholmu 21. oktobra 1833. Zrasel je v genialnega izumitelja in je v zvezi z univerzo v Upsali zaslovel po vsem svetu. Na svoje ime je prijavil 350 patentov. Zelo je obogatel in po raznih deželah gradil tovarne, posebej za razstrelivo. Leta 1895 je v Parizu napisal svoj testament, v katerem je določil vsoto 32 milijonov švedskih kron za ustanovo, ki je po njem dobila ime. Obresti iz tega fonda znašajo letno lepo vsoto in iz te vsote se podeljujejo nagrade. Nobel v svoji oporoki ni odredil posebne "mirovne nagrade", toda obresti so v teku let toliko narasle, da so jo naknadno ustanovili.

Umrl je Nobel leta 1896 in delitev nagrad se je pričela z letom 1901. Zgodi se, da kako leto ne najdejo primernih zaslužnih mož ali žen, da bi jim dali tako ali tako nagrado. Tako na primer lani nihče in dobil — mirovne nagrade . . .

DVA NAPEVA

(Koroška domisljica)

Pošten Rožan je imel med drugimi otroki sina Franceljna, katerega vzgoja se mu ni posebno posrečila. Francelj mu je dal več preglavic ko vsi ostali otroci skupaj. Nobene koristi ni imel od njega. Ko je bilo očetu dovolj, je rekel sinu neko pomlad:

"Za jelo nas je dosti brez tebe, za delo pa itak nisi, zveži si culo in pojdi z drugimi po svetu. Pri služi in prihrani si kaj, na zimo se pa potem lahko vrneš".

Sin si je vzel očetove besede k srcu in je odšel proti severu. Med letom je večkrat pisal očetu, da ima delo in bo naslednji dan poslal svoje prihranke. Taka pisma so prihajala večkrat, denarja pa ni bilo nobenkrat.

Prišla je jesen in bližala se je zima. Mrzla burja je brila in po Rožni dolini je začelo snežiti. Bilo je vreme, da bi niti psa ne spodil spod strehe. Tema je bila kot v rogu in bližala se je polnoč. V hiši našega Rožana je vse mirno, vse se stiska in počiva pod toplo odejo, medtem ko burja brije okoli oglov. Kar naenkrat močno potrka na okno. Oče se zbudi in posluša. Ni se motil, zopet potrka na okno. Mož vstane in odpre okno.

„Kdo je?“

„Jaz sem, oče — Francelj“ se oglasi sin.

A, ti si. No, ali si prinesel kaj cvenka, ki si ga obetal, pa ne poslaš?“

„Hm, oče, ali vam je znan tisti napev?“

Kateri pa?“

„Tista koračnica: Oj jutri, jutri, jutri,oj jutri vsa ki dan“, je zapel sin.

„Aha, že vem. Ali pa ti znaš tisto?“

Katero?“ je vprašal sin.

„Oh le naprej, oh le naprej, po cesti kot dozdej“, ja zabrunda oč.

Okno se je zaprlo in nič več se ni ganilo v hiši.

Francelj je potisnil roke v žep in po očetovem napevu korakal naprej v burjo in dež.

JEDLI IN PILI OB ŽENITOVANJU

Pepe Mtulj

TAKO—LE SEM BRAL, tako-le pišem.— V kakšni bolj odmaknjeni vasi v domovini se še držijo stare navade. Še največ menda okoli Višnje gore.

Kadar se obeta v družini poroka, naredi prvo pot ženin, ki pride s spremeljevalcem "ženit se". Najraje o Sv. Treh Kraljih, ko je na mizi poprtnik. Poprtnik mora biti velik, okrogel, na vrhu nazeran. V kvadratih morajo biti božične tičice. (Če poprtnik zmrzne, ga potem odtajajo nad kotlom za svinjsko kuh.) Zraven poprtnika na mizo, ki mora biti pogrjnena z belim prtom, prineso vina. Naredili so si ga doma s kupljenim grozdem, nekoč so imeli le sadjevec. Nato pridejo na mizo tudi mesene klobase in še kakšne drugačne kolone. Nosijo jih skupaj domača dekleta v belih predpasnikih.

Včasih pridejo tako k hiši namišljeni "ženini" ki jim ni za drugega kot za zastojnsko gostijo. Kako se od tistega dne naprej gledajo z ljudmi iz tiste družine, nisem nikjer videl zapisano.

Kadar je pa ženin zares, se stvari lepo naprej razvijajo. Ko se približa fantovski ali dekliški večer, ki je včasih prav otožen, postavijo domači na mizo nekaj dobrot, ki so pripravljene že za dan poroke. Gostje, ki so povabljeni na svatovščino, prineso ali že poprej pošljejo kakšno torto, pišče, kokoš, jajca, orehe in podobno. Če se obeta poročna vožnja še z vozom, se otroci vesele na "polžke", ki jih jim bo metala z voza nevesta. Če so se "ohcetni" pri mlaju in slavaloku dobro pogodili z graditelji ali "šrangarji", jim ti postavijo na mizo vino in pogačo.

Vozači bale morajo biti pogoščeni pri obeh hišah, od koder so odpeljali in kamor so pripeljali. Na vozu mora biti velika pogača za "peto kolo". Zraven mora biti tudi petelin, če se je komu posrečilo, da ga je ujel. Vozače pogoste s pijačo, potico, goležem in obaro. Ni še dolgo, ko so vozili balo zelo slovesno. Na vozu je bila tudi postelna postelja, na njej je sedela družica in šivala.

Slednjič se prične glavna poročna gostija. Najvažnejša je velika nevestina pogača, ki jo mora razrezati starešina. Ubogi starešina, skrbi veliko ima, ta bo pogače mojster, podajte nojše mu ojster . . .

Na ohcetno mizo morajo prinesiti razno meso, sveže, več vrst in šunko, razne pijače, pohanje, polžke, štruklje, orehove in medene potice, šartel, mesno juho z rezanci, ali ocvrtim grahom, žlikrofe ali štrukeljčke, peso, hren, razne solate, kurjo obaro (kremplje mora dobiti godec), kuhano suho sadje, krapce, ki so pokonci pečeni krajci potice, razno pecivo in tudi divjega zajca.

Misli, February, 1968

Vsi gostje in sorodniki morajo ob odhodu domov dobiti "šajbezen" in še vsi sosedje in vaščani morajo malo pokusiti. Oglašajo se pa pri hiši še vedno voglarji. Ti morajo dobiti škaf vina s korcem in potico. Nekdaj so voglarji dobili svoje pred hišo, v novejšem času jih pa že kar v hišo povabijo. —

To je vse zelo veselo in meni, Pepetu Metulju, jako po volji. Zdaj pa pride nekaj zelo žalostnega. Zapisno stoji: Dandanes se tem velikim obveznostim mlada dva rada izmuzneta s tem, da se gresta poročiti kam drugam, čeprav sta oba gruntarska.

Skopuha taka! Jaz pa apeliram na naše tukajšnje slovenske pare, da te lepe stare navade nazaj spravijo. Mene, Pepeta, bosta zmerom našla — med voglarji. Glejta, da bo škaf z vinom dosti velik, še večji pa —korec!

PO ŠPORTNEM SVETU

Na nagometnem turniru med osmimi ekipami v Santiago de Chile svetovni klubski prvak Racing iz Argentine še ni dosegel točke. V petek je izgubil proti Universidad de Chile z 2:1.

V Bohinju se je 14. januarja zaključilo mednarodno tekmovanje v smučskih tehnik in štafetah. Pri članih je zmagal Italijan Piller, med članicami pa Nemka Mrklas. Pri tafeti 4 x 10 km so zmagali Italijani v postavi Zanon, Gabrielli in Piler pred ČSSR, tretja je bila Jugoslavija I. (Mlinar, Bavče, Kerštajn), nato pa še Madžarska, Avstrija, Romunija, Jugoslavija II. Pri ženski štafeti so zmagale Nemke, Jžugoslovanske pa so zasedle 7. mesto med desetimi štafetami. Pri mladincih pa so prepričljivo premagali Poljake in Italijane, te (kačiči Jugoslavija I v postavi Zupan, Slovnik in Kalan.

V Feldkirchnu na Koroškem je na 80-metrski skakalnici zmagal Eržen pred Zajcem in Štefančičem. Nastopilo je 42 tekmovalcev iz 4 držav, toda ni bilo prve avstrijske ekipe.

BOLNIKI V SYDNEYU

Ko to pišem, so na zdravljenju v bôlnicah naslednji rojaki: Slavko Fabjan iz Mona Vale v Lewisham Private Hospitalu, Ana Štih iz Erskinevilla v Prince Alfred Hosp., Camperdown, Ivan Varljen iz Paddingtona v Sydney Hospitalu, Matilda Burjan iz Croydona v Page Chest Pavilion-u, Camperdown. — V preteklih tednih pa so se vrnili iz bôlnic: Mile Klemenčič, Ivanka Žele, Zora Uljanič. — Vsem tem in ostalim bolnikom, ki nam njih imena niso znana, želimo skorajšnjega okrevanja in trdnega zdravlja v bodoče. — P. Valerijan.

NAPRODAJ ALI V ZAMENJAVO

Hiša s trgovskim lokalom in gospodarskim poslopijem.

Sadni vrt, 80 mladih dreves, 7 ha gozda.
Hiša stoji ob glavni cesti:

IGAVAS — Stari trg — Rakek
Martin Telich, 4 Murdoch St.
Lyneham, ACT, 2602

SKRITA IMENA SLOVENSКИH KRAJEV

(V januarski številki)

1 Domžale — 2 Ježica — 3 Dobrova — 4 Knežak
— 5 Železniki — 6 Trebnje — 7 Šiška — 8 Koseze —
9 Ponikva — 10 Komenda — 11 Vič — 12 Črnuče —
13 Rudnik — 14 Stična — 15 Vipava — 16 Dražgoše
— 17 Preska — 18 Prtovč — 19 Palovče — 20 Utik
— 21 Belica — 22 Logatec — 23 Planina — 24 Brezje
— 25 Moste — 26 Bistra.

HAIRDRESSING SALON

“MIRA”

25 Dale Street, Fairfield, N.S.W.

se priporoča rojakinjam v Fairfieldu in okoli-
lici za pričeske, ondulacije, kodranje, bar-
vanje in nego las.

Poleg rednih delovnih ur, je salon od-
prt tudi v četrtek zvečer in soboto ves dan.

Cene zmerne: “Special permanent” samo
\$ 3.50

Telefon 72-6392. Mira Radič.

ZA POTOVANJE PO NAJNIZJIH CENAH:

z ladjo: Melbourne — Genova od \$345
na obe strani: od \$728.80

z letalom: Melbourne — Ljubljana od 587-90
na obe strani: od \$1116.30

P. NIKOLICH & B. BATAR

TURISTIČNE AGENCIJE

“PUTNIK”

345 Gertrude St. (vokal Smith St.)
Fitzroy, Melbourne, VIC.
TEL. 419-1584

Po urah: 41-5978 ali 44-6733

DOSPELE SO NAJNOVEJŠE SLOVENSKE
PLOŠČE

BOŽIČNE PESMI—NARODNE—ZABAVNE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

**U N I V E R S A L
R E C O R D C O .**

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC.
TEL.: 41-1243

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POSILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PODJETJE ZA POHIŠTVO, CANBERRA

JANEZ TADINA

21 Cole St., Downer, ACT

Priporoča se rojakom za naročila za vsa-
kovrstno pohištvo v dnevnik sobah, spalnicah,
kuhinjah in podobno.

Za sedaj sprejema naročila le na domu.

Telefon (po urah): 498-162

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIZEK

"GRANVILLE"

SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG LTD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

1. Pristno štajersko bučno olje (Pumpkin Seed Oil) dobite: v Adelaidi pri firmi John Martin; v Melbournu pri firmi Hojnik; v Sydneyu pri g. Olipu.
2. Obrnite se na nas, če hočete imeti res pravilne prevode spričeval, delavskih knjižic in sploh vseh dokumentov.
3. Ravnajte se po načelu "svoji k svojim", kot to delajo drugi narodi. Zato naročajte vozne karte vseh vrst (za letala, ladje itd.) pri nas, saj pri nas ne stane vozna karta niti cent več kot drugje. Kdor naroči karto pri nas ali na čigar priporočilo dobimo naročilo, mu damo brezplačno informacije in nasvete v pravnih in poslovnih zadevah.
4. Darilne pošiljke (pakete) izvršujemo hitro in solidno. Če želite, vam posljemo cenik.

ZASTOPNIK za N.S.W.: Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W. Tel. 32-4806

ZASTOPNIK za VIC.: Mrs. M. PERSIČ, 704 Inkerman Rd., Caulfield, VIC. Tel. 50-5391

PHOTO STUDIO

NIKOLICH

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno
nove poročne obleke.

Odrpito vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733

